

jaarverslag

2023

phion

Orkest van
Gelderland
& Overijssel

Inhoud

Voorwoord

Activiteitenoverzicht

4

5

1. Artistiek beleid & programmering

1.1. Van continuprogrammering naar onderscheidende projecten

1.2. Nieuwe chef

1.3. Artistieke groei

1.4. Het grote symfonische repertoire

1.5. Muziektheater

1.6. Nieuwsgierig naar andere muziek

1.7. Samenwerking Nederlandse Reisopera

1.8. Concerten in kleinere bezetting

1.9. Phion voor de jeugd

7

9

10

11

12

13

14

15

16

17

2. Maatschappelijke verankering

2.1. Talentontwikkeling

2.2. Samenwerkingspartners en stakeholders

2.3. Kennis delen

19

21

22

24

3. Publiek en achterban

3.1. Publiek en achterban

3.2. Het merk Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel

3.3. Digitaal

3.4. Data en Onderzoek

25

27

29

31

32

4. Partners, Vrienden en sponsors

4.1. Partners en sponsors

4.2. Vrienden, fondsen en stichtingen

4.3. Netwerkactiviteiten

33

35

36

36

5. Personeel en organisatie

5.1. Toegroeien naar gewenste orkestformatie

5.2. Vacatures staf

5.3. Duurzame inzetbaarheid

5.4. Sociale veiligheid

5.5. Verzuim

5.6. Personeelsbestand

37

39

39

39

40

40

40

6. Bedrijfsvoering & Control

6.1. Exploitatieresultaat

6.2. Financiële positie en continuïteit

6.3. Meerjarig financieel perspectief

6.4. Administratieve organisatie en interne controle

6.5. Risicomanagement

6.6. Bedrijfsvoering

41

43

44

44

45

45

46

7. Toezicht, bestuur en medezeggenschap

7.1. Raad van Toezicht

7.2. Gelieerde rechtspersonen

7.3. Medezeggenschap

47

49

49

50

8. Reflectie op de codes

8.1. Code good governance

8.2. Code fair practice

8.3. Diversiteit en inclusie

51

53

53

53

9. Jaarrekening 2023

9.1. Balans

9.2. Exploitatierekening

9.3. Algemene toelichting

9.4. Toelichting op de balans

9.5. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

9.6. Toelichting op de exploitatierekening

9.7. Gebeurtenissen na balansdatum

9.8. Specificatie werkzame personen

9.9. Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen

9.10. Overige gegevens

9.11. Balans

9.12. Exploitatie

9.13. Balans

9.14. Exploitatie

55

57

58

59

61

66

68

72

73

73

74

75

76

77

78

Bijlagen

Bijlage 1

83

85

Voorwoord

We kijken terug op een memorabel 2023. In dit eerste jaar volledig vrij van coronabeperkingen, wilden we alles uit de kast halen om ons publiek te verrassen en te verleiden terug te keren naar onze concerten. Om de vernieuwing die we in gang hadden gezet te versnellen. Dit is gelukt en daar kijken we met grote tevredenheid op terug. De zalen waren goed gevuld en uit publieksonderzoek en in de zalen bleek dat een gedeeltelijk jonger publiek de weg naar Phion(weer) gevonden heeft.

Artistiek lieten we een mooie Mahler 5 met onze nieuwe chef-dirigent Alexei Ogrintchouk klinken en ons Beethoven Festival was een intensieve totaalervaring voor ons publiek en voor de musici. Trots zijn we ook dat we samen met Theater Sonnevand een unieke familievoorstelling hebben gemaakt, ‘De Geheime Tuin’, waarbij kinderen van 6+ met hun ouders en/of grootouders een totaalbeleving meemaakten en waarin een volwaardig orkest gekostumeerd over het podium bewoog als een levend decor en tegelijkertijd prachtige symfonische werken ten gehore bracht. In het najaar trokken we uitverkochte zalen met onze theatrale productie ‘100 jaar Maria Callas’. Daarvoor kwamen we al goed uit de startblokken met een herneming van de ‘Midzomernachtsdroom’, de interdisciplinaire samenwerking met Oostpool en Introdans die deze keer ook in de Randstad werd uitgevoerd en daar volle zalen trok. We bezorgden grote aantallen kinderen bijzondere momenten met al onze programma’s, in het bijzonder ‘Kleine Neptunus’ in het najaar en de herneming van ‘Concert voor Rafiq’ in juni.

Al deze programma’s, klassiek-symfonisch en theatraal, stelden ons als orkest in staat om te werken aan ons samenspel en onze klankkleur. We prijzen ons gelukkig dat we met ingang van seizoen 23/24 Alexei Ogrintchouk als chef-dirigent bij ons hebben. Zijn communicatieve, uitnodigende en stimulerende wijze van dirigeren geeft ons spelplezier en nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden. Met het aantrekken van Bas Treub hebben we, naast Mathieu van Bellen die eerder bij ons kwam, twee jonge getalenteerde concertmeesters die ook een belangrijke rol vervullen in de artistieke ontwikkeling van ons orkest.

De keuze om in 2023 uit te pakken ging gepaard met een begroting die uitging van een negatief exploitatieresultaat van € 0,5 mln. We werden na aanvang van het jaar geconfronteerd met een hoog ziekteverzuim dat piekte op 14% en valt te kenschetsen als een opeenstapeling van pech, voor zowel collega’s als de hele organisatie. We namen

maatregelen om de verzuimbegeleiding nog strakker te organiseren en in de loop van het jaar daalde het langdurig verzuim stapsgewijs. Verzuim onder musici leidt tot extra inzet van remplaçanten en dus dubbele lasten. Op twee momenten in het jaar hebben we, na analyse van de situatie en de prognose, besloten om de programmering die nog zou volgen te versoberen, qua bezetting en productiekosten, en om niet automatisch te vervangen bij ziekte. We schraptten bewust geen programma’s, omdat dit onze keuze om publiek terug te winnen en nieuwe producties te laten zien, zeer zou hebben geschaad. Verzuim onder staf moest in kritieke functies (afdeling productie, de bestuurder) worden opgevangen door externe inhuur. Deze externe inhuur was ook nodig voor enkele cruciale functies in de bedrijfsvoering waar we een vacature hadden die moeilijk kon worden ingevuld.

De resultante van deze tegenvallers is dat we in plaats van het geplande tekort van € 0,5 mln een negatief operationeel resultaat van € 1,1 mln hebben geboekt. Dat is een fors bedrag. We staan nog steeds achter de keuze om geen programma’s die al waren verkocht te schrappen. Wel hebben we meteen na de zomer maatregelen genomen om in 2024 en 2025 een groot positief resultaat te kunnen realiseren. Dit is mogelijk door keuzes te maken in de programmering voor voorjaar 2024 en seizoen 24/25. Het gevolg is een behoudender geprogrammeerd seizoen 24/25, dat ons in staat stelt het extra verlies uit 2023 in te lopen, zodat we de algemene reserve weer binnen de vastgestelde bandbreedte brengen.

Dit geeft een goed vertrekpunt voor de nieuwe BIS-periode (2025-2028). De aanvraag voor deze periode is in het najaar van 2023 tot stand gekomen. In deze aanvraag laten we zien hoe we de ervaringen uit het afgelopen jaar gebruiken voor onze artistieke koers en publieksbereik, met een balans tussen traditie en vernieuwing. Verankerd in Oost-Nederland, gespreid over beide provincies en ingebed in de culturele infrastructuur, kijken we met vertrouwen naar de toekomst.

Dit was allemaal mogelijk door de geweldige groep stafleden en musici, ons publiek, collega’s uit de culturele sector, vrienden en mecenasen, bedrijven die ons steunden en ministerie, provincies en steden die hun subsidie bleven geven. Onze grote dank gaat naar hen uit.

Jacco Post
Algemeen directeur

Activiteitenoverzicht Phion 2023

23

JANUARI

5-15 Nieuwjaarsconcerten met Dvorák en Kodály
Deventer, Doetinchem, Zutphen, Enschede, Zwolle, Hooogeveen, Enschede, Arnhem, Nijmegen
Henrik Schaefer dirigent, Slobodan Trkulja zang en blaasinstrumenten, Balkanopolis

12 Nieuwjaarsconcert B&W Arnhem
Arnhem
Strijkersensemble van Phion-musici

15-29 Kasteelconcerten
Rozendaal, Ammerzoden, Vaassen
Strijkkwartet van Phion-musici

20.01-23.02 Die Zauberflöte
Enschede, Breda, Maastricht, Arnhem, Utrecht, Eindhoven, Zwolle, Apeldoorn, Amsterdam, Groningen, Den Haag
Begeleiding Nederlandse Reisopera.
Marcus Merkel dirigent

19.01-09.02 Lejo ontdekt het orkest
Arnhem, Nijmegen, Hardenberg, Heerde, Apeldoorn, Enschede, Kampen, Nijmegen
Sander Teepen dirigent, Lejo spel

27.01 Arnhemse UITnacht
Arnhem
Ensemble van Phion-musici

FEBRUARI

3-12 Symfonische Oriënt
Enschede, Apeldoorn, Nijmegen, Arnhem, Amsterdam
Bertie Baigent dirigent, Aylin Sezer sopraan, Nai Barghouti zang

5 Opname/uitzending Podium Witteman

5-22 Schubert Octet
Dinxperlo, Rijssen, Hardenberg
Ensemble van Phion-musici

12 High-Wine Valentijnsconcert in Dudok
Arnhem
Ensemble van Phion-musici

16.02-31.03 Polyphonic
Utrecht, Tilburg, Amsterdam
Multigenre show van Phion musici, drum&bass artiesten, pop- en jazzmusici.

25-26 Ereprijs & Phion-musici.
Andriessen Festival
Arnhem, Apeldoorn
Clark Rundell dirigent, Severin Von Eckardstein piano, Kristia Michael sopraan

26.02-03.12 Passie voor Bach (4 programma's)
Enschede, Steenwijk, Zwolle, Kampen
Ensemble van Phion-musici

26 Coaching NJON
Apeldoorn

MAART

3-12 Vierde van Bruckner en Mozarts
Vierde Hoornconcert
Zutphen, Arnhem, Enschede, Deventer, Doetinchem, Nijmegen, Zwolle
Valentin Uryupin dirigent, Laurens Woudenberg hoorn

3 Coaching NJON
Enschede

24.03-23.04 De geheime tuin
Arnhem, Nijmegen, Deventer, Doetinchem, Zwolle
muziektheatervoorstelling i.s.m. Theater Sonnevanc

30.3-03.04 Doemaarmeeband
Apeldoorn, Bommel
Meer dan 1100 Gelderse basisschoolleerlingen, muziekverenigingen en professionele musici van Phion en Orkest De Ereprijs vormen met elkaar de grootste band van Gelderland.

31.03-02.04 Matthäus-Passion i.s.m.
Bach Twente
Enschede, Oldenzaal, Zwolle
Reinhard Goebel dirigent, Consensus Vocalis koor

APRIL

5 Koorbegeleiding Bachkoor Nijmegen
Rob Vermeulen dirigent, Bachkoor Nijmegen

7 Koorbegeleiding Bachkoor Apeldoorn
Bas van den Heuvel dirigent, Bachkoor Apeldoorn

11.4-20.4 Online slagwerkworkshop voor leerkrachten PO

19 Coaching NJON
Apeldoorn

20.4-25.05 Fidelio
Enschede, Maastricht, Utrecht, Leeuwarden, Rotterdam, Breda, Arnhem, Den Haag, Amsterdam, Zwolle
Begeleiding Nederlandse Riesopera.
Otto Tausk dirigent

21-22 Piano Biënnale
Arnhem, Nijmegen
Erik Desimpelaere dirigent, Abdel Rahman El Bacha en Yeol Eum Son piano

MEI

4 Nationale Herdenking
Amsterdam
Ensemble van Phion-musici

4-7 Groot Amateurproject 'Paradiso!'
Arnhem
Muziektheatervoorstelling i.s.m. Introdans en Oostpool

4 Coaching NJON
Enschede

12-21 Barbers Vioolconcert en de Zevende van Beethoven
Enschede, Utrecht, Zwolle, Arnhem, Nijmegen
Alexei Ogrintchouk dirigent, Isabelle van Keulen viool

13 Trompetkwartet C4
Borne

JUNI

1-16 Schoolconcerten Concert voor Rafiq
Arnhem, Enschede, Zwolle, Nijmegen, Zutphen, Hengelo, Apeldoorn, Doetinchem
Sam Weller dirigent

2-11 Vier jaargetijden, twee werelden
Rijssen, Raalte, Hardenberg, Ede, Dinxperlo
Bojan Cicic muzikale leiding, Santiago Cimadevilla bandoneon

7 Slagwerkworkshop voor scholieren VO
Arnhem

16-19 In de ban van Bannink
Enschede, Nijmegen, Arnhem, Doetinchem
Enrico Delamoye dirigent, Loes Luca, Maartje van de Wetering, Thomas Oliemans zang, Bert van den Brink piano

6-8 Qi - vier musici en vier dansers
Arnhem
Ruben Chi concept en choreografie

7 Symphonic Broadway
Enschede, Oude Markt
Ivan Meylemans dirigent, Francis van Broekhuizen, Jamai Loman, Leona Philippo, Tessa Sunniva van Tol, Sanna van Koesveld, Wilminks Kweek zang i.s.m. Wilminktheater

JULI

DECEMBER

1-3 Bachvierluik
Enschede, Steenwijk, Zwolle
Ensemble van Phion-musici

15-26 Kerst met de Vijfde van Mahler
Enschede, Utrecht, Apeldoorn, Nijmegen, Arnhem
Alexei Ogrintchouk dirigent

NOVEMBER

3-12 Beethovens Derde Pianoconcert en Sjustakovitsj's Negende Symfonie
Enschede, Doetinchem, Nijmegen, Zwolle, Arnhem, Apeldoorn
Pascal Rophé dirigent, Thomas Beijer piano

17.11-1.12 School- en familieconcerten Kleine Neptunus
Enschede, Doetinchem, Zevenaar, Nijmegen, Deventer, Apeldoorn, Kampen, Arnhem
i.s.m. Theater Gnaffel
Sander Teepen dirigent

24.11-10.12 Maria Callas 100 jaar
Enschede, Apeldoorn, Amsterdam, Den Haag, Haarlem, Tilburg, Arnhem, Utrecht, Eindhoven, Nijmegen, Doetinchem, Deventer
George Petrou dirigent, Francis van Broekhuizen en Elenora Hu sopraan

26.11 Koorbegeleiding Bachkoor Nijmegen
Rob Vermeulen dirigent, Bachkoor Nijmegen

OKTOBER

7-22 Beethovenfestival: alle 9 symfonieën
Arnhem, Enschede, Nijmegen
Dirigenten Michal Nesterowicz, Alexei Ogrintchouk, Thomas Zehetmair, Marc Soustrot.
Solisten Barbara Kozelj, Marcel Reijans, Aylin Sezer, André Morsch. Koor Cappella Amsterdam

29.10-19.11 Kamermuziek Rondom Beethoven
Raalte, Hardenberg, Kampen, Haaksbergen, Dinxperlo
Ensemble van Phion-music

SEPTEMBER

3 Openluchtconcert De Wilmersberg
Rolf Verbeek dirigent, Frédérique Spigt en Annet Malherbe zang, Matthijs van Delft gitaar, OcoBar Band

15 Bridge to Liberation
Arnhem
Sander Teepen dirigent, April Darby, Sera en Jeangu Macrooy zang

16-17 Musici in de wijk
Wijkproject Presikhaaf i.s.m. Muziektheater De Plaats

22.09-1.10 Hoornconcert Strauss en Tsjaikovski's Zesde Symfonie
Enschede, Nijmegen, Arnhem, Doetinchem, Zwolle
Kahchun Wong dirigent, Mees Vos hoorn

AUGUSTUS

31.08-15.10 Midzomernachtsdroom
Arnhem, Utrecht, Enschede, Groningen, Maastricht, Rotterdam, Amsterdam, Haarlem, Nijmegen, Den Haag
i.s.m. Oostpool en Introdans

Legenda

- Symfonische programmering
- Talentontwikkeling / Deskundigheidsbevordering
- Sociaal domein
- Educatie
- Begeleiding
- Overig

Artistiek beleid & programmering

- 1.1. Van continuprogrammering naar onderscheidende projecten
- 1.2. Nieuwe chef
- 1.3. Artistieke groei
- 1.4. Het grote symfonische repertoire
- 1.5. Muziektheater
- 1.6. Nieuwsgierig naar andere muziek
- 1.7. Samenwerking Nederlandse Reisopera
- 1.8. Concerten in kleinere bezetting
- 1.9. Phion voor de jeugd

1.1. Van continuprogrammering naar onderscheidende projecten

Phion komt uit een traditie waarin het orkest gedurende het seizoen iedere week een nieuw symfonisch programma speelde, waar het publiek in abonnementsvorm kaarten voor kocht. Die praktijk bestaat niet meer: de losse kaartverkoop nam het de afgelopen jaren langzaam over van de abonnementen en de coronacrisis bracht de beslissende ommekeer. Het publiek moet steeds opnieuw verleid worden om onze concerten te bezoeken en wij willen van betekenis zijn voor een veel breder publiek dan de abonneenthouders van weleer. In nauwe samenwerking tussen de afdelingen artistieke zaken en marketing is daartoe een nieuw model van programmering ontwikkeld dat in het jaar 2023 bij Phion volop zichtbaar was. En het heeft ons gebracht waar we naar zochten: gedurende het jaar 2023 een spectaculair herstel in de bezoekersaantallen na corona tot ruim 113.000 (exclusief educatie) en vooral het bereiken van een breder publiek via bijzondere producties. Dat vraagt grote inspanningen en we hebben daar als organisatie veel in te ontdekken, maar we worden voor het avontuur en de inspanningen beloond met volle zalen.

De continuprogrammering heeft plaatsgemaakt voor onderscheidende projecten, met ieder een eigen verhaal, een eigen doelgroep en een groter aantal voorstellingen. Daardoor werd het ook mogelijk de producties apart in de markt te zetten, met een gerichte campagne op een specifieke doelgroep: de nieuwjaarsconcerten met Balkanopolis, een symfonisch programma met Arabische muziek, het Bannink Festival, De Geheime Tuin (een grote muziektheaterproductie voor de familie in coproductie met theater Sonnevance), het Beethoven Festival, Midzomernachtsdroom (in coproductie met Oostpool en Introdans), 100 jaar Maria Callas en Mahler met kerst.

Foto: Concert Maria Callas

Foto: Concert Vioolconcert Beethoven

Foto: Concert Mahlers Vijfde Symfonie

1.2. Nieuwe chef

De benoeming van onze nieuwe chef-dirigent Alexei Ogrintchouk in 2023 is voor Phion een belangrijke mijlpaal. In nauw overleg met de Artistieke Commissie werd een profiel opgesteld en met Ogrintchouk werd een kandidaat gevonden die daar zeer goed op aansluit. Het orkest heeft de afgelopen jaren al een aantal keer met hem gewerkt en de goede chemie viel direct op. De nieuwe chef en de musici van Phion vinden elkaar in een filosofie van muziek maken waarbij de individuele bijdrage van iedere musicus ertoe doet en je gezamenlijk toe werkt naar een interpretatie. Zijn stijl van werken is bijzonder uitnodigend en tegelijkertijd brengt Ogrintchouk een inspirerende visie op het repertoire en grote kennis over het vakmanschap van het orkestspel. De nieuwe chef heeft getekend voor een eerste periode van 3 seizoenen, waarin hij tenminste 4 programma's per seizoen zal leiden. Ogrintchouk maakte overtuigend zijn debuut als chef met maar liefst vier Beethovensymfonieën tijdens het Beethoven Festival in oktober en hij sloot het jaar af met zes uitvoeringen van de Vijfde symfonie van Mahler. Voor iedereen die daarbij was, werd voelbaar hoe musici en publiek de nieuwe chef hebben omarmd.

Foto: Concert Vier jaargetijden, twee werelden

1.3. Artistieke groei

In 2023 is de ontwikkeling doorgezet naar één orkestformatie die afwisselend repeteert in Arnhem en Enschede. Bij de indeling van de musici werd bewust gestuurd op het optimaal samenkomen van musici uit de voormalige twee orkesten. Daardoor ervaren musici en publiek Phion steeds meer als één orkest. We prijzen ons buitengewoon gelukkig met twee zulke uitzonderlijk goede 'eigen' zalen in Enschede in Arnhem.

In het beleid voor de artistieke groei van de speelcultuur is onder meer gewerkt aan de volgende aspecten:

- Het vormen van één orkest. De musici van Phion werken met elkaar in één orkest in plaats van in twee parallelle orkeststromen.
- De gedachte dat de kwaliteit van Phion gevormd wordt door wat iedere individuele musicus daarvoor meebrengt: het eigenaarschap. De speel- en klankcultuur van Phion is in ontwikkeling, geen vaste traditie waar je in moet voegen, maar iets dat je met elkaar opbouwt. De chef-dirigent en de aanvoeders spelen een belangrijke rol om dit eigenaarschap te stimuleren en inhoud te geven.
- Het aanstellen van een nieuwe chef-dirigent. We hebben met Alexei Ogrintchouk iemand gevonden die aansluit bij de filosofie van het eigenaarschap van iedere musicus.
- De aanvoeders pakken op een positieve manier hun rol op als verantwoordelijke voor de ontwikkeling van hun sectie en Phion als geheel.

- We hebben geleerd scherpere keuzes te maken in wat we wel en niet doen, zodat er meer focus komt op de kern van ons werk.
- Het bewustzijn dat alle disciplines rondom de voorstellingen van Phion op een professioneel niveau moeten worden uitgevoerd. We stellen dezelfde hoge eisen aan de regie of het lichtplan van een voorstelling als aan de uitvoering van de muziek. De samenwerking met andere podiumkunstgezelschappen heeft positief aan deze ontwikkeling bijgedragen. Het werkt inspirerend: een geweldige kwaliteit van een andere discipline kan ons aanzetten tot eigen ontwikkeling.
- De nieuw opgezette kamermuziekserie heeft naast de doelstelling van het bespelen van kleinere theaters als belangrijkste doel om onze musici met elkaar te laten werken in kleinere bezetting, waarbij de kwaliteiten van eigenaarschap in samenspel aangesproken worden. We proberen zoveel mogelijk musici in deze serie te betrekken.
- Het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden in muziektheater draagt ook substantieel bij aan onze artistieke groei: elkaar vinden in ensemblespel onder uitdagende omstandigheden, samen oplossingen zoeken. Door de intensieve samenwerking met andere podiumkunsten leren onze musici over hoe je als individu en als groep interactie opbouwt met je publiek.

1.4. Het grote symfonische repertoire

Ook in 2023 werd de kern van onze programmering gevormd door het grote symfonische repertoire: de Vierde symfonie van Bruckner o.l.v. Valentin Uryupin, de Zesde symfonie van Tsjaikovsky o.l.v. Kahchun Wong, de Negende symfonie van Sjostakovitsj o.l.v. Pascal Rophé en de Vijfde symfonie van Mahler o.l.v. Alexei Ogrintchouk. Bij de solisten lag de nadruk op het grote talent dat we in Nederland hebben: sopraan Aylin Sezer in Shéhérazade van Ravel, Laurens Woudenbergh in het Vierde hoornconcert van Mozart, Isabelle van Keulen in het Vioolconcert van Barber en Thomas Beijer in het Derde pianoconcert van Beethoven. Traditiegetrouw was een musicus uit Phion solist in het openingsconcert. Hoornist Mees Vos maakte grote indruk met zijn vertolking van het Tweede hoornconcert van Richard Strauss.

Foto: Randprogramma Beethoven Festival

Beethoven Festival

Een mooi voorbeeld van de nieuwe manier van programmeren is het Beethoven Festival. Phion speelde in 3 weken tijd alle 9 symfonieën van Beethoven in Enschede en Arnhem, onder leiding van de nieuwe chef Alexei Ogrintchouk en gast-dirigenten Thomas Zehetmair, Michal Nesterowicz en Marc Soustrot. Vier sterk uiteenlopende visies op het repertoire maakten het festival extra boeiend. In het Beethoven Festival kwamen verschillende doelstellingen samen: de wens om vanuit ons kern-repertoire een opvallend evenement neer te zetten, de wens om onszelf uit te dagen, samen een berg te beklimmen, te laten zien dat we er zijn als nieuw orkest, en ons door deze bijzondere gebeurtenis te verbinden aan ons publiek. Door de vorm van het festival en alle acties er omheen was bijvoorbeeld in Arnhem 10% van de bezoekers nieuw publiek voor Phion. De vele activiteiten rondom de concerten (van Beethoven Pubquiz tot dirigeercursus voor beginners) brachten bovendien onze musici en ons publiek samen.

100 jaar Maria Callas – een leven in aria's.

Er is een groot potentieel aan publiek met liefde voor klassieke muziek dat ons in de concertzaal nog niet weet te vinden. Een publiek dat graag aan de hand genomen wil worden bij de eerste concertbeleving. Voor hen maakten we dit jaar de voorstelling over Maria Callas, rondom haar 100ste verjaardag. Sopraan Francis van Broekhuizen weet als geen ander hoe je het publiek aan de hand kunt nemen. We ontwikkelden een bijzondere vorm van muziektheater waarin het intrigerende levensverhaal van Maria Callas werd verteld aan de hand van de beroemde aria's die zij heeft gezongen. Het orkest stond onder leiding van George Petrou en naast Francis maakte de jonge sopraan Elenora Hu een verpletterende indruk op het publiek. We speelden de voorstelling 11 keer in onze provincies en een aantal grote landelijk concertzalen, bijna altijd voor een uitverkochte zaal met opnieuw opvallend veel voor ons nieuw publiek. In totaal zagen ruim 9.000 bezoekers deze voorstelling.

Recensie:

★★★★☆ "Voor zowel leken als kenners is deze voorstelling een aanrader. (...) Op het podium geven dirigent George Petrou en Phion instrumentaal betekenis – want om dat woord draaide het bij Callas – aan het verhaal met een eigen stem, die uitstijgt boven een uitsluitend dienende begeleiding." Joost Galema, NRC, 27-11-2023

1.5. Muziektheater

De recent ingeslagen weg van het maken van muziek-theatervoorstellingen is in 2023 verder ontwikkeld. De voorstelling Midzomernachtsdroom, een coproductie met Oostpool en Introdans, ging in reprise en werd 20 keer door het hele land gespeeld voor uitverkochte zalen. In de voorstelling delen acteurs, musici en dansers het toneel en creëren gezamenlijk de scenes. De musici spelen alle muziek uit het hoofd, zonder dirigent, voortdurend in beweging in steeds wisselende formaties. Tijdens de ontwikkeling van Midzomernachtsdroom hebben de musici vele obstakels moeten overwinnen en zich nieuwe vaardigheden eigen gemaakt. Alle musici uit de oorspronkelijke serie wilden deze reprise per se weer spelen. Het was mooi om te zien met hoeveel meer souplesse de tweede serie ontstond en hoe de drie disciplines tijdens de voorstellingen steeds verder naar elkaar toe groeiden tot één organisch geheel. Deze musici hebben zich het vak van muziektheater eigen gemaakt en zijn binnen Phion belangrijke ambassadeurs voor deze manier van werken.

Recensies:

★★★★☆ *“Droomhuwelijk van entertainment en engagement”*
🔗 **NRC Handelsblad**

★★★★☆ *“Een theatrale explosie”*
🔗 **Trouw**

★★★★☆ *“‘Midzomernachtsdroom’ is een kleurrijk pleidooi voor dromen, fantasie en verlangens”*
🔗 **De Volkskrant**

“Niettemin is dit een productie die je voortdurend verleidt, vrolijk bedondert en terloops aan het denken zet. Achter een bonte verzameling van grote gebaren en vette knipogen, ontwaar je gaandeweg een bijzonder rijke en actuele Midzomernachtsdroom.”
🔗 **Theaterkrant**

In de nieuwe familievoorstelling De Geheime Tuin, in coproductie met Theater Sonnevanc, werd op dezelfde manier gewerkt, maar nu met een veel groter orkest. 45 musici gingen samen met de acteurs de vloer op voor een nieuwe vorm van symfonisch muziektheater. Ook hier zonder bladmuziek, zonder dirigent en voortdurend in beweging in wisselende formaties. Zo ontstaat een fascinerende wereld waarin muziek letterlijk en figuurlijk het verhaal voortstuwt en het jonge publiek enthousiast kennismakt met hoogtepunten uit het klassieke symfonische repertoire.

Deze vorm van muziektheater vraagt veel van onze musici en staf. Met de grote orkestbezetting in de Geheime Tuin werd in het maakproces duidelijk dat waar deze nieuwe manier van werken voor de ene collega enorm inspirerend is, het voor een andere collega te ver afstaat van de reguliere concertpraktijk.

Volgend jaar zetten we de nieuwe traditie van de familie-voorstelling voort in coproductie met Theater Sonnevanc in de productie Robin Hood. Ook een reprise van de Geheime Tuin staat al in de planning. We zullen veel aandacht besteden aan het meenemen en helpen ontwikkelen van onze musici.

1.6. Nieuwsgierig naar andere muziek

Een ontdekkingsstocht naar muziek buiten de westerse klassieke canon was een belangrijk element in het jaar 2023. Om onszelf uit te dagen, het publiek te verrassen en nieuwe mensen aan ons te binden.

Symfonische Oriënt
Met eenzelfde overgave stortten we ons daarna in de muziek van de legendarische Egyptische componist Mohammed Abdel Wahab. Wahab was een innovator en introduceerde de grote orkestbezetting in de Arabische muziek. Zangeres Nai Barghouti was te gast voor twee van zijn beroemdste liederen, oorspronkelijk geschreven voor Umm Kulthum en Fairouz. Het orkest werd uitgebreid met een ensemble van Arabische instrumentalisten. We wilden deze hoogtepunten in de Arabische cultuur niet ‘zo ongeveer’ spelen, maar doordringen tot de kern van de traditie, zoals we dat dagelijks ook met westerse repertoire doen. Enkele weken voor de reguliere repetities gaven Nai en haar ensemble het orkest les in de Arabische maqams (toonladders), de juiste intonatie van de kwarttonen en de feel van Wahabs ritmes. Ingebed in een programma met symfonisch oriëntalisme, waren de originele Arabische liederen gezongen door Nai Barghouti een hoogtepunt in het seizoen en een grote ontdekking voor ons publiek.

🔗 Bekijk hier de aftermovie van het Nieuwjaarsconcert

Nieuwjaarsconcerten
Voor de Nieuwjaarsconcerten nodigden we de Servische zanger, componist en multi-instrumentalist Slobodan Trkulja uit met zijn band Balkanopolis. Slobodan gaf het orkest een crash course in Balkanritmes. De musici van Phion hebben tijdens lange autoritten zich de 25/8ste maatsoort van de uitzinnige compositie Pitagorino oro proberen eigen te maken. Want het technisch begrijpen is één ding, het als een tweede natuur in je systeem krijgen een ander. Uiteindelijk leidde het tot een serie verpletterende uitvoeringen en één groot Balkanfeest.

Als orkest van de stad Enschede sloten we het seizoen 2022-2023 af met een Bannink Festival. Een eerbetoon aan Harry Bannink, een van Nederlands belangrijkste componisten en geboren en getogen in de Textielstad. Onder anderen Thomas Oliemans, Loes luca en Maartje van de Wetering waren te gast voor een programma met de grote successen en vele onbekende pareltjes van Bannink in nieuwe symfonische arrangementen van Bob Zimmerman.

Phion speelde drie grote openluchtconcerten, Bridge to Liberation in Arnhem, het Wilmersberg concert in De Lutte en Symphonic Broadway op de Oude Markt in Enschede. Ook in deze programma's komen verschillende muziekstijlen samen.

Al deze verkenningen buiten de klassieke canon leverden de sensatie op die ontstaat wanneer je nieuwsgierig en met aandacht iets nieuws ontdekt en daar een symfonisch perspectief aan geeft, voor onszelf en voor het nieuwe publiek dat we daarmee bereiken.

1.7. Samenwerking Nederlandse Reisopera

Het jaar 2023 begon onverwacht met concertante uitvoeringen van Die Zauberflöte. De geplande grootse enscenering van onze vaste partner de Nederlandse Reisopera leed een week voor de première schipbreuk. In goed overleg met de Reisopera werd besloten om het publiek de mooi samengestelde cast en de geweldige muziek niet te onthouden en de opera concertant uit te voeren. Zo belandde het orkest vanuit de orkestbak prominent op het toneel. De muzikale prestatie van het orkest werd door pers en publiek enthousiast ontvangen.

De tweede samenwerking met de Reisopera liep zoals gepland in een mooie productie van Beethovens Fidelio onder leiding van onze voormalige chef Otto Tausk. Phion is de trotse orkestpartner van de Nederlandse Reisopera. Ook in 2023 heeft deze samenwerking ons twee prachtige producties gebracht, die een groot publiek bereiken.

Recensies:

“Orkest Phion blijkt een wonder van transparantie én een butler van formaat: alert en nooit opdringerig.”
De Limburger, 2-2-2023

★★★★☆ *“Uitstekende, alert met de zangers meeschaakende leiding van de jonge dirigent Marcus Merkel en elegant, precies spel van (orkest) Phion. ... Zelf je fantasie kunnen loslaten op Mozarts muziek heeft ook zijn charme.”*

➔ NRC

★★★★☆ *“Dirigent Marcus Merkel zorgt voor evenwicht en een beschrijvende, natuurlijke frasering. Het orkest speelt heerlijk licht. Als de hogepriester oreert, is de begeleiding plechtig maar nooit zwaar. Met Papageno wordt er zorgeloos gehuppeld.”*

➔ De Volkskrant

Foto: Concert Schubert Octet

Foto: Concert Passie voor Bach

1.8. Concerten in kleinere bezetting

Om onze reikwijdte nog verder te vergroten brachten we ook in 2023 weer een hoogwaardig kamermuziekprogramma in de kleinere steden van onze provincies, zoals Ede, Nijverdal, Hardenberg, Kampen, Dinxperlo, Rijssen, Goor, Raalte, Steenwijk en Haaksbergen. Het betreft concerten die toegankelijk, aantrekkelijk en gevarieerd zijn: de programma's duren maximaal 90 minuten, worden zonder pauze uitgevoerd en na afloop is er altijd gelegenheid voor musici en publiek om elkaar te ontmoeten. De kamermuziekprogrammering sloot aan bij bijzondere symfonische producties zoals het Beethoven Festival. Daarnaast brachten we o.a. Schuberts Octet in F en diverse programma's van Bach ten gehore. Voor de Vier jaargetijden van zowel Vivaldi als Piazzolla werd samengewerkt met barakviolist Bojan Čičić en bandonéonist Santiago Cimadevilla. De concerten boden onze musici een grote stimulans voor de ontwikkeling van het samenspel binnen het orkest.

Foto: Fidelio

1.9. Phion voor de jeugd

Een uur lang stilzitten en braaf luisteren? Niet bij Phion! Kinderen zijn een belangrijke doelgroep voor Phion. In onze concertzalen zingen en dansen ze mee, vormen hun mening, vinden nieuwe manieren om zich te uiten en ontdekken hun talent.

We maken kwalitatieve schoolvoorstellingen met uitgebreide lessenseries voor alle leeftijdsgroepen in het primair onderwijs, met liefde voor muziek, beelden, taal en maatschappelijke betrokkenheid. Dit alles vanuit de overtuiging dat muziek van waarde is voor de ontwikkeling en het welzijn van mensen. We bieden kinderen intensieve muzikale ervaringen, waarbij ze de schoonheid en kracht van symfonische muziek kunnen ervaren. Onze schoolconcerten werden in 2023 door 22.906 leerlingen bezocht.

Met onze voorstellingen en bijbehorend lesmateriaal vergroot Phion de (muzikale) wereld van kinderen. Onze schoolconcerten vermaken kinderen, prikkelen ze en helpen ze om steviger in hun schoenen te staan in deze wereld. Onze theaters en concertzalen zijn een plek waar kinderen hun fantasie, creativiteit, humor en tomeloze energie kwijt kunnen.

We ondersteunen leerkrachten en (toekomstige) muziekdocenten om muziekeducatie in het onderwijs te verankeren. Ons vertrekpunt is de vraag en behoefte van scholen en cultuurpunten en onze eigen ambitie om met inclusieve muziekeducatie voor álle kinderen van betekenis te zijn.

➡ Bekijk hier de aftermovie van dit concert.

Foto: Muziektheater Kleine Neptunus

Kleine Neptunus

Kleine Neptunus is een beeldende muziektheater-voorstelling die een brug slaat naar kinderen met een afstand tot (gesproken) Nederlandse taal. Met levensgroot poppenspel van Theater Gnaffel en een muziektolk, wilden we een inclusief project realiseren waarin horende, slechthorende en dove kinderen op gelijke wijze een theateraal concert konden ervaren en elkaars werelden konden ontdekken.

De muziektolk was volledig geïntegreerd in de voorstelling. Ze vertolkte niet alleen het verhaal in Nederlandse gebarentaal, maar ook de muziek. Kleine Neptunus gaat over Teuntje, de dochter van Grote Neptunus die graag net zo groot wil zijn als haar vader: de baas van de zee. Alle leerlingen leerden het lied 'Baas van de zee' zowel zingen als gebaren om tijdens de voorstelling mee te doen. Het uitgebreide (en speciaal voor elke doelgroep ontwikkelde) lesmateriaal vormde een laagdrempelige voorbereiding op de voorstelling.

Een klankbordgroep met vertegenwoordigers van de verschillende doelgroepen, medewerkers van Vluchtelingenwerk Nederland en deskundigen op het gebied van gebarentaal en taalontwikkelingsstoornis werd actief betrokken bij de ontwikkeling van de voorstelling en het lesmateriaal. Zo kon Kleine Neptunus toegankelijk worden gemaakt voor een brede doelgroep, waaronder horende, dove en slechthorende kinderen, kinderen met een taalontwikkelingsstoornis en kinderen van vluchtelingen. Het was ontroerend om de verwondering op de gezichten van de kinderen in de zaal te zien.

"Het was een geweldig gave voorstelling voor onze groep 3 en 4/5. Ze hebben allemaal ongelooflijk genoten! Bedankt hiervoor!! Ik heb ook alleen maar zingende kinderen gezien toen ze weer naar de bus liepen. Het 'Neptunus, Neptunus' met bijbehorend gebaar schalde door de Arnhemse straten!"
leerkracht de Ommezwaai, speciaal onderwijs

"De leerlingen waren heel enthousiast! De evaluatie begon al vanuit henzelf toen we de zaal uitliepen. Ze zaten er helemaal vol van. Heel leuk! Er kwamen reacties als: 'De mevrouw van het filmpje was er ook! Gaaf! - Wat was de muziek soms ineens spannend. - Ik heb de dirigent gezien.- Heb je gezien wat ze met het licht deden? Toen kwam er een zeemeermin.- Die mevrouw op het podium met de blauwe trui deed gebarentaal. Dat vind ik heel goed.- De walvis was een zwembad! - Mogen we nog een keer?"
school uit Enschede

Met veel plezier en gepaste trots kijken we terug op maar liefst 16 schoolconcerten en een familieconcert van Kleine Neptunus, waarbij ruim 8.000 leerlingen en begeleiders hebben kunnen genieten. We committeren ons ook voor de toekomst om de schoolvoorstellingen voor de middenbouw van het basisonderwijs geschikt te maken voor speciaal onderwijs cluster 2 en NT2 onderwijs.

Foto: Concert Lejo

Verder verzorgde Phion in 2023 nog vele andere educatieve activiteiten, zoals:

Lejo ontdekt

Lejo ontdekt het orkest voor leerlingen uit de middenbouw (leeftijd 6-9), waarbij handpoppetje Lejo (bekend van Sesamstraat) de kinderen meenam in de wonderlijke wereld van het orkest met al zijn instrumenten en klankkleuren. Leerlingen hebben het concert voorbereid met aansprekend lesmateriaal en als verwerkingsles na de voorstelling konden de kinderen in de klas met zelfgemaakte Lejo-oogjes de voorstelling op muziekfragmenten naspelen.

Concert voor Rafiq

Samen met duizenden leerlingen uit de bovenbouw (leeftijd 9-12) die actief meededen tijdens de voorstelling met liedjes, dans, beweging en bodypercussie. Dit meedoeconcert vertelde het actuele, ontroerende en spannende verhaal over de elfjarige Rafiq, die alleen als vluchteling naar Nederland komt. Grote thema's als vluchten en vriendschap worden bespreekbaar gemaakt en door middel instructiefilmpjes konden de leerlingen alle onderdelen eenvoudig aanleren. Het blijft indrukwekkend wanneer alles in de concertzaal samenkomt en de hele zaal meezingt en meedoet op de klanken van de Eerste Symfonie van Mahler.

De Wereld van Peer

In samenwerking met de Nederlandse Reisopera mochten leerlingen ervaren hoe het is om zelf te zingen, te acteren, te dansen, kostuums en decors te maken. De kinderopera gaat over Peer, een ondeugend jongetje dat de verjaardagstaart van de juf opeet. Onderwerpen als sociale media, op reis gaan en klimaatverandering kwamen ook aan bod. Het verhaal werd door leerlingen van groep 1 t/m 8 ingestudeerd met de hulp van onze workshopleiders en eigen leerkrachten. Na intensief knutselen en oefenen werd de

voorstelling in school opgevoerd in het bijzijn van ouders en verzorgers. De groepen speelden om de beurt een onderdeel van het verhaal, begeleid door drie musici van Phion. Bij 'De Wereld van Peer' lag de focus van Phion op scholen die vanwege hun locatie, geloofsovertuiging of om andere redenen geen of weinig aanbod ontvangen of afnemen op het gebied van klassieke muziek en muziektheater.

Daarnaast werden voor alle doelgroepen workshops **Op zoek naar mooie geluiden** gegeven en kwamen bij onze repetities regelmatig leerlingen uit het Voortgezet Onderwijs op bezoek. In al deze projecten draagt Phion bij aan meer muziek in de klas in verschillende regio's in Oost-Nederland.

Maatschappelijke verankering

- 2.1. Talentontwikkeling
- 2.2. Samenwerkingspartners en stakeholders
- 2.3. Kennis delen

2.1. Talentontwikkeling

Van brede basis tot topsegment

Als geen ander kunnen musici hun passie voor muziek delen. Ze zijn ambassadeurs voor alle muziekliefhebbers in hun omgeving en ze inspireren jong en oud met de kracht van muziek – als solist, coach, muziekdocent en dirigent. Orkestmusici zijn, als top in hun vak, rolmodel en bron van inspiratie en kennis voor luisteraars, jonge talenten en amateurmuzikanten.

We vervulden onze rol als aanjager van de amateursector, muziekeducatie en talentontwikkeling in 2023 onder andere met:

- Kwalitatief muziekonderwijs in de breedte (met een focus op basis-/speciaal onderwijs)
- Doe-Maar-Mee-Band i.s.m. Cultuur Oost (koppeling tussen scholen, lokale muziekverenigingen en professionals).

 website Cultuur Oost

- Speelklare arrangementen van het Vlieg mee met Phion-lied door jeugdorkesten, leerorkesten en Doe-Maar-Mee-Bands
- Actieve deelname aan Muziektafels in Gelderland en Overijssel als partner van Meer Muziek in de Klas (met focus op Zwolle, Salland, Noord-Overijssel en Gelderland-Midden)
- Coaching van amateurmuzikanten
- Grootchalige interdisciplinaire jongerenproductie van Phion in samenwerking met Introdans, Theater Oostpool en Musis Stadstheater Arnhem
- Samenwerking met Jeugd Orkest Nederland (JON) en Nationaal Jeugd Orkest (NJO)
- Waardevolle stage- en afstudeerplekken voor studenten van ArtEZ Conservatorium
- Onlineproject Solo met Phion

Paradiso

“Paradiso” is een grootschalige jongerenproductie van Phion in samenwerking met Introdans, Theater Oostpool en Musis Stadstheater Arnhem. Hierbij verbeeldde 64 getalenteerde jongeren hun visie op het paradijs. In sferische scènes met spel, dans en klassieke muziek hebben de jongeren in Musis hun eigen interpretatie gegeven: een hemelse plek waar je mag zijn wie je wilt zijn, waar alle wensen uitkomen en wereldse misère verdwijnt.

Monique Wijnker (Hoofd Educatie & Interactie): “Met dit project delen we de kennis die we hebben opgedaan met interdisciplinair werken in Midzomernachtsdroom met jong talent en toekomstige professionals. Het is een van mijn lievelingsprojecten dit seizoen, omdat het zo veel teruggeeft. Je kan niet concreter bouwen aan de toekomst van muziek, dans en theater dan met zo’n project. Je bent namelijk talent voor de toekomst aan het creëren en ambassadeurs voor de rest van hun leven.”

Begin van het jaar waren de audities voor de drie disciplines, waarvoor jongeren tussen de 15 en 25 zich konden aanmelden. Vanuit het netwerk van Phion was er veel animo voor het projectorkest, dat werd samengesteld uit conservatoriumstudenten en getalenteerde amateurmuzikanten. Het orkest werd uitgedaagd om een aantal werken uit het hoofd te spelen. Met als basisregel: als je geen muziek speelt, dan doe je op dat moment mee in de andere discipline. Zingende acteurs, dansende muzikanten en acterende dansers; iedereen werd uitgedaagd om deel te nemen aan elkaars discipline.

Na maandenlang te hebben gestudeerd werd de voorstelling in één Montageweek samengevoegd o.l.v. Adriaan Luteijn (Introdans), Char Li Chung (Theater Oostpool) en Joost Smeets (Phion) en zes keer uitgevoerd voor een uitverkochte zaal. Het publiek was zichtbaar onder de indruk van het jong talent en de overtuigingskracht van de geïntegreerde kunst-disciplines. Gaandeweg leerden de jongeren elkaars taal spreken en werden ze een heel hechte groep, die na de laatste voorstelling moeite had om weer afscheid van elkaar te nemen.

 Neem hier een kijkje achter de schermen bij Paradiso

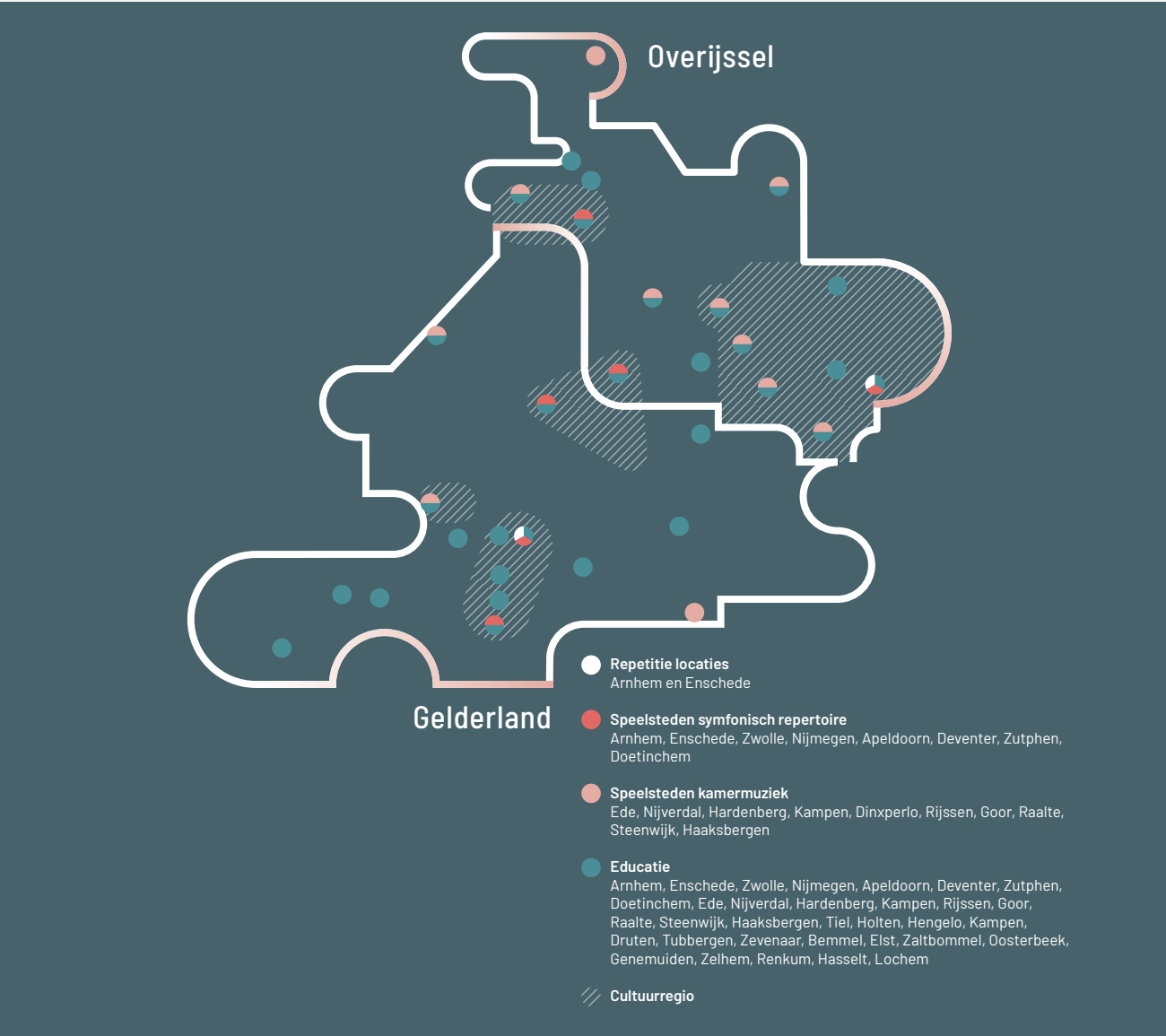
2.2. Samenwerkingspartners en stakeholders

Phion bedient een zeer grote regio van 3,2 miljoen inwoners en speelt op vele grote en kleinere podia. Dit maakt dat we vele stakeholders en samenwerkingspartners hebben.

Overheid: we houden intensief contact met de bestuurders en ambtenaren van de Provincie Gelderland en Overijssel en de gemeenten Arnhem en Enschede om te zorgen dat we blijven aansluiten bij hun wensen en behoeften op het gebied van cultuurbeleid. Waar nodig hebben we ook contact met de overige gemeenten.

Acht steden: de zalen waar we spelen zijn een belangrijke schakel tussen ons en ons publiek. Met de zalen in de acht steden overleggen we op regelmatige basis over de invulling van onze programmering en verkoop hiervan. Het betreft dan met name de grotere podia die geschikt zijn voor de symfonische muziek.

Productionele samenwerkingspartners: productionele samenwerkingspartners zijn belangrijk voor Phion omdat we samen andersoortige producties kunnen maken waarmee we ons publiek kunnen vergroten en verbreden. We werken samen met diverse partners op het gebied van productontwikkeling, educatie, talentontwikkeling en deskundigheidsbevordering van muziekonderwijs. In het hoofdstuk Artistiek beleid en programmering worden verschillende voorbeelden van deze samenwerkingen gegeven.

Phion brengt muziek dichtbij

Samenwerkingspartners 2025-2028

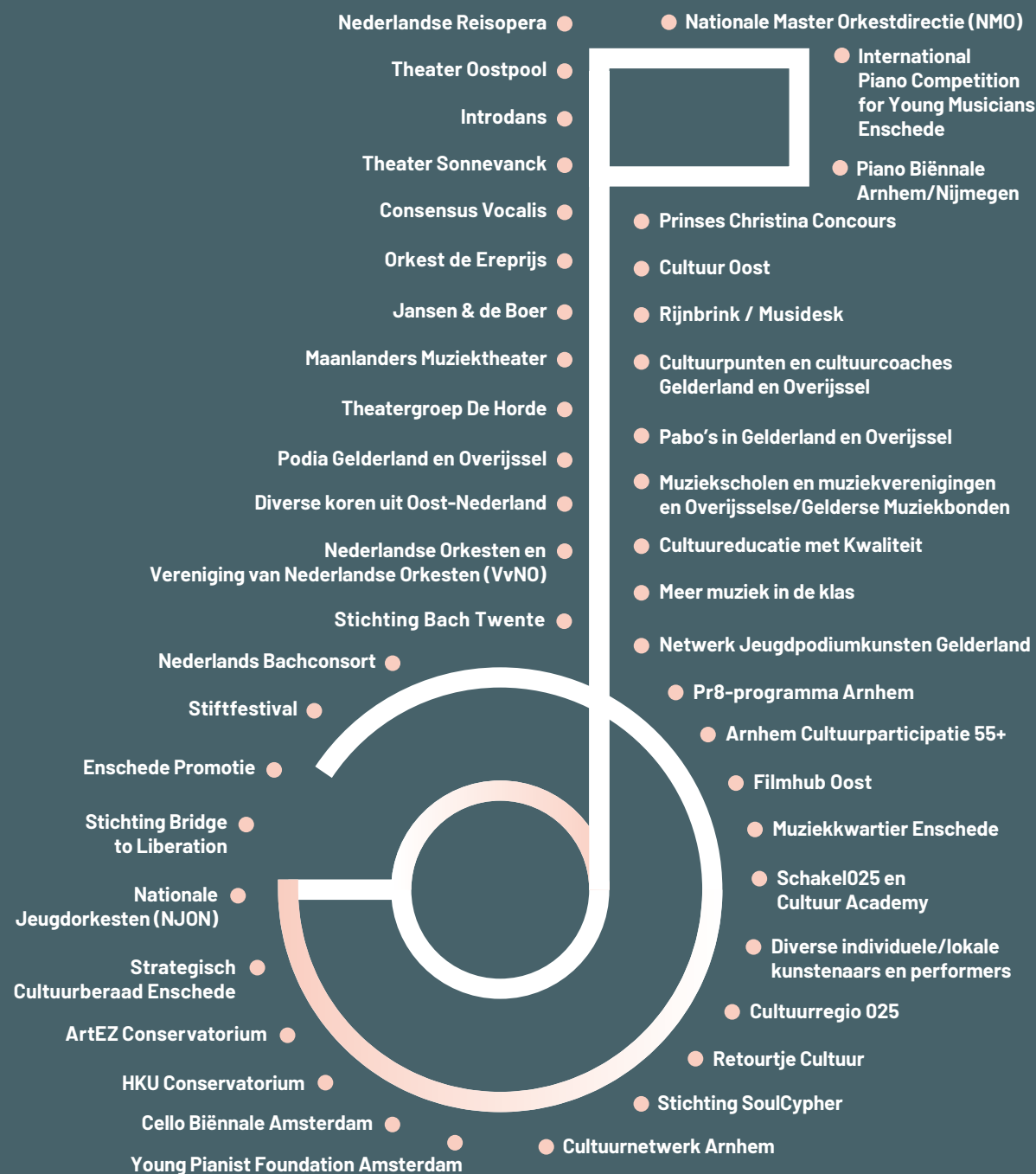

Foto: Online leskanaal LessonUp

2.3. Kennis delen

Expertise delen, structureel samenwerken en ondersteunen culturele infrastructuur Oost-Nederland. We onderhouden een groot netwerk en zijn continu in gesprek met diverse stakeholders over hoe zij en wij (muziek)onderwijs, het amateurveld en de culturele infrastructuur van Oost-Nederland kunnen ondersteunen.

In 2023 hebben we ons actief ingezet om expertise te delen in de culturele sector en actief bijgedragen aan de culturele infrastructuur van Oost-Nederland door:

- Coproducties en structurele samenwerking met gezelschappen in Oost-Nederland
- Partner van het Muziekkwartier in Enschede
- Partner van de Lauwersgracht Alliantie in Arnhem
- Samenwerking met Jeugdtheatergezelschappen uit het Oosten (Theater Sonnevank en Theater Gnaffel)
- Partner van De Generator (opleidingstraject voor zakelijk talent in de cultuursector) i.s.m. De Nieuwe Oost, Introdans, Toneelgroep Oostpool, Theater Sonnevank, Stadsschouwburg Nijmegen, Concertgebouw De Vereniging en Musis & Stadstheater Arnhem
- Maandelijkse intervisie met educatiemedewerkers Nederlandse Orkesten, waarbij expertise en educatieve projecten met elkaar worden gedeeld
- Samenwerking met provincies en gemeenten (o.a. Netwerk Jeugdpodiumkunsten Gelderland, Pr8, voucher-regeling Overijssel, gemeente Enschede expertisedeling)
- Samenwerking met Coördinatiepunten Cultuureducatie Gelderland (32) en Overijssel (25). En met provinciale steunpunten Cultuur Oost (Gld) en Rijnbrink (O)
- Actieve bijdragen aan meerdere CMK-trajecten (zowel provinciaal als regionaal), met een focus op kennisdeling op het gebied van inclusie, authentiek leren en receptieve kunsteducatie

Multimediaal

Vanuit de gedachte dat klassieke muziek voor iedereen van betekenis kan zijn ontwikkelden we laagdrempelige manieren om mensen actief met klassieke muziek aan de slag te laten gaan o.a. door middel van energizers en de videoreeks Vlieg mee met Phion.

➔ Vlieg mee met Phion

Ons online leskanaal is gevuld met heel veel gratis interactieve muzieklessen voor dagelijks gebruik. Hiermee geven we alle scholen de mogelijkheid om op een zeer laagdrempelige manier kennis te maken met klassieke muziek en ons symfonieorkest. Alle lessen worden via het platform LessonUp op het digibord gegeven. De lessen zijn stapsgewijs opgebouwd, met muziekfragmenten en filmpjes, en staan vol leuke, actieve en leerzame opdrachten waarbij de creativiteit van de leerlingen centraal staat.

Klassieke muziekkalender

De klassieke muziekkalender voor in de klas werd in 2023 voortgezet. Een bijzondere ontwikkeling is dat de kalender ook veel gebruikt werd in verzorgingshuizen en verpleeghuizen. Een mooie manier om de dag te beginnen of als een vast rustmomentje op de dag of als startpunt voor een gesprek. Elke dag vijf minuten klassieke muziek: leuke luisteropdrachten voor kinderen van 7 jaar en ouder, waarbij je verder niets nodig hebt. Het bevordert de creativiteit en concentratie van kinderen en laat hen de rijke muzikale wereld van klassieke muziek ontdekken. Muziek van Bach, Mozart, Beethoven, Tsjaikovski en nog veel meer componisten. Zorgvuldig uitgezocht voor het moment in het jaar. Meer en meer sluiten we aan bij landelijke thema's zoals de Kinderboekenweek en Kindermuziekweek. De klassieke muziekkalender blijft onverminderd populair. De dagelijkse opdrachten zijn 56.870 keer bekeken in 2023.

Publiek en achterban

- 3.1. Publiek en achterban
- 3.2. Het merk Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel
- 3.3. Digitaal
- 3.4. Data en Onderzoek

3.1. Publiek en achterban

2023 is voor Phion een goed jaar geweest. De naamsbekendheid groeit, het trouwe publiek blijft ons onverminderd bezoeken en ook steeds meer incidentele bezoekers weten Phion te vinden. De investeringen in programmering en marketing in het jaar 2023 betaalden zich uit. Na een behoorlijk herstel in de eerste helft van het jaar met o.a. Symfonische Oriënt en Barbers Vioolconcert met Isabelle van Keulen, zorgden met name het Beethoven Festival, Maria Callas 100 jaar en Mahler 5 met kerst in de tweede helft van het jaar voor volle zalen en goede publiciteit. Samen met de herneming van Midzomernachtsdroom en de andere theatrale voorstellingen (De Geheime Tuin met Sonnevank en De Kleine Neptunus i.s.m. Theater Gnaffel), heeft Phion andermaal laten zien een aantrekkelijke programmering te kunnen combineren met creatieve marketing en goede bezoekersaantallen.

Bezoekcijfers

In 2023 ontvingen we 113.961 bezoekers in onze concertzalen en bij onze activiteiten (exclusief schoolvoorstellingen, 23.583 leerlingen). Daarmee zijn we weer op het niveau van voor de coronacrisis, met een stijging van ruim 50% ten opzichte van 2022, toen we 74.617 bezoekers ontvingen. De landelijke trend dat publiek steeds meer last minute kaarten koopt zet zich door. We zien dit bij iedere reeks concerten opnieuw en spelen hier met de marketing op in: waar we vroeger al langer van tevoren begonnen met de marketing voor een concertreeks, ligt de piek van de marketingactiviteiten nu duidelijk in de laatste twee weken. Ondanks de trend richting last minute kaartverkoop hebben we ervoor gekozen ook in 2023 een seizoensbrochure uit te brengen. Anders dan in 2022 hebben we ons hierin niet beperkt tot de concertseries maar een breder overzicht van de activiteiten van Phion gepubliceerd. Uit de voorverkoopcijfers blijkt dat dit een goede keuze is geweest. In 2022 verkochten we via de brochure 970 series in de voorverkoop (62% van de in de voorverkoop verkochte kaarten). In 2023 is het aantal in de voorverkoop verkochte kaarten met bijna 63% gestegen, maar liep het aantal verkochte series nog verder terug: in totaal werden in de voorverkoop 851 series verkocht (exclusief de passe-partouts voor het Beethoven Festival), goed voor 24,8% van het aantal kaarten.

Publiekslievelingen

De hier volgende concerten aangevuld met de in het hoofdstuk Programmering en artistiek beleid genoemde concerten zijn in relatie tot ons publiek en onze merkidentiteit interessant om uit te lichten, omdat ze veel impact hadden of een nieuw publiek opleverden:

Symfonische Oriënt

In een magische ontmoeting tussen oost en west speelde Phion in februari 2023 een aantal concerten met de Palestijnse zangeres Nai Barghouti en de Turks-Nederlandse sopraan Aylin Sezer. Op het programma twee liederen uit de Arabische Gouden Eeuw van componist Abdel Wahab, oorspronkelijk gezongen door zanglegendes Umm Kulthum en Fairouz, en werken van Debussy, Bartók en Ravel die zich door de Arabische wereld lieten inspireren. Zie voor een verdere beschrijving paragraaf 1.6.

★★★★☆ "De geweldige Palestijnse Barghouti betovert met twee liederen van Wahab ('Sakan Al-Layl' en 'Inta Omry'), sterk begeleid door Phion. Die is deze muziek helemaal niet gewend, blijkens de grote grijnzen van musici, bijvoorbeeld als de violen een lekkere glijer naar beneden mogen maken. De precisie van Baigent komt hier goed van pas en de drijvende kracht van de slagwerkers, die heel onklassieke ritmes moeten slaan, is indrukwekkend. Ze staan op een rijtje zo ver achteraan dat je alleen hun geconcentreerde blikken ziet, waar toegevoegd percussionist Modar Salama voortdurend aanmoedigend naar opzij kijkt. Koperblazers blijken een zalige toevoeging aan Midden-Oosterse muziek." Rahul Gandolahage, NRC, 5-2-2023

Barbers Vioolconcert & Beethoven 7

Niet lang na de aankondiging van Alexei Ogrintchouk als chef-dirigent van Phion, dirigeerde de Russische dirigent en hoboïst een programma met het Vioolconcert van Barber gespeeld door Isabelle van Keulen en Symfonie nr. 7 van Beethoven. Een programma dat met volle zalen en goede recensies zeer goed ontvangen werd.

★★★★☆ "Met een combinatie van gedrevenheid en spelvreugde namen Ogrintchouk en zijn orkest je telkens weer voor zich in. (...) Zonder pauze ging het openingsdeel over in het beroemde Allegretto, dat het hoogtepunt van de uitvoering werd: transparant en gedoseerd, volmaakt van opbouw, aan het slot schitterend uitgebeend en verstild." Joep Stapel, NRC, 14-5-2023

★★★★☆ "Met de kin vooruit vuurt Ogrintsjoek snuivend en briesend het orkest aan in felle accenten. Zijn baton kolkte wanneer de muziek dat doet. ... Phion en Ogrintsjoek zijn een droomkoppel." Maartje Stokkers, De Volkskrant, 16-5-2023

Vier jaargetijden, twee werelddelen met Bojan Čičić

Onder aanvoering van de Kroatische violist Bojan Čičić smeedde een ensemble uit Phion twee zeer van elkaar verschillende composities uit de achttiende en de twintigste eeuw, beide gebaseerd op de vier jaargetijden, aaneen. Violist Vivaldi schreef vier virtuoze vioolconcerten met de titel De vier jaargetijden. Bandonéonist Astor Piazzolla componeerde vier tango's passend bij de seizoenen van de stad Buenos Aires. Met dit programma maakte een ensemble uit Phion een uitgebreide en succesvolle tournee door Overijssel en Gelderland waarbij speciaal de kleinere theaters werden aangedaan.

Kerstconcerten met Mahler 5

Na het Beethoven Festival begin oktober, waar Alexei Ogrintchouk zijn debuut maakte als chef-dirigent van Phion, dirigeerde hij tijdens de kerstconcerten voor het eerst een Mahler-symfonie: de Vijfde trok volle zalen en zorgde voor een mooie uitsmijter van het jaar 2023.

★★★★☆ "...dit orkest kan nog wel wat bravoure gebruiken. Het best klonk het Adagietto, waarin harp en strijkers heel spannend klank maakten."

Merlijn Kerkhof, De Volkskrant, 19-12-2023

★★★★☆ "Tijdens dit debuut maakten de lyrische strijkersmelodieën de grootste indruk, óók in het 'Adagietto'. Wel miste er tussen de stemmen soms nog balans... Maar dit was de eerste van vijf uitvoeringen, dus er is nog volop ruimte voor ontwikkeling. En veel belangrijker: Phion speelt zichtbaar lekker onder Ogrintchouk, de musici straalden vrijheid en plezier uit."

Mischa Spel, NRC, 17-12-2023

Met twee grote producties, de herneming van Midzomernachtsdroom met Oostpool en Introdans en 100 jaar Maria Callas, werd niet alleen in Gelderland en Overijssel een groot publiek bereikt, ook landelijk zorgden deze producties voor veel publiciteit en volle zalen.

Foto: Concert Mahlers Vijfde Symfonie

3.2. Het merk Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel

In 2023 plukten we de eerste vruchten van een aantal in 2022 opgestarte strategische trajecten met betrekking tot de doorontwikkeling van het merk Phion.

Ontwikkeling merkkompas

Met het merktraject wilden we een diepere visie ontwikkelen over de positie en identiteit van Phion. Dit biedt houvast in alles wat we doen, het geeft richting en schept duidelijkheid naar het publiek: wie we zijn, waar we voor staan en voor wie we van toegevoegde waarde zijn. Met een brede afspiegeling van de organisatie hebben we een merkkompas ontwikkeld dat we komende jaren kunnen gebruiken bij het vormgeven van onze plannen. Het merkkompas is in de loop van 2023 gepresenteerd aan diverse geledingen binnen de organisatie.

Bij het realiseren van onze visie laten wij ons leiden door onze kernwaarden. Deze zijn tijdens de ontwikkeling van het merkkompas als volgt geformuleerd:

- **Meesterschap**, omdat we wortelen in de klassieke canon, altijd streven naar symfonische muziek van topkwaliteit en vandaaruit ons repertoire ontwikkelen en vernieuwen. We zijn professionals, goed in ons vak en we blijven ons ontwikkelen;
- **Verbindend**, omdat we in veel van onze activiteiten samenwerken met de podia waar we spelen, met andere culturele instellingen en met het publiek, en contact leggen met de inwoners van Overijssel en Gelderland. We verbinden mensen in de zaal, op het plein of in de klas en bieden naast een individuele ook een collectieve ervaring. Ook in onze organisatie leggen we verbinding: tussen musici en staf en tussen educatie, marketing en artistieke programmering.
- **Nieuwsgierig**, omdat we open willen staan voor wat er leeft in de maatschappij, voor andere disciplines en vaardigheden, voor nieuwe vragen van andere publieksgroepen dan die we al bereiken. Dit doen we omdat we iedere keer weer willen ontdekken hoe we met onze muziek (nog meer) van betekenis kunnen zijn.
- **Verleidend**, omdat er veel te beleven valt bij onze activiteiten en we op een creatieve manier het publiek een fantastische ervaring bieden die om herhaling vraagt: prikkelend, uitdagend door de grenzen van de klassieke canon op te zoeken of bijvoorbeeld op onverwachte locaties te spelen.
- **Eigenzinnig**, omdat we vast blijven houden aan onze overtuiging dat educatie een onlosmakelijk en belangrijk onderdeel van onze programmering is. We vinden dat ieder kind actief in aanraking moet komen met (klassieke) muziek, zeker nu muzieklessen lang niet overal meer

vanzelfsprekend zijn. We zijn ook eigenzinnig omdat we experimenteren met nieuwe manieren om ons repertoire te brengen en de beleving van het concert willen intensiveren en toesnijden op het publiek van nu. We staan open voor nieuwe vaardigheden en zijn wendbaar om nieuwe publieksgroepen aan te spreken.

Corporate campagne

De in 2022 gestarte grootschalige on- en offline corporate campagne om de naamsbekendheid van Phion te vergroten en ons publiek (opnieuw) te bereiken hebben we in 2023 voortgezet. De campagne was gericht op onze vaste bezoekers. De beeld- en vormtaal van deze campagne is doorvertaald in marketingactivatie op concertniveau.

Pers

De concerten en activiteiten die we in 2023 organiseerden zijn goed ontvangen door de pers. Zo waren de recensies over bijvoorbeeld Barbers Vioolconcert met Isabelle van Keulen, Symfonische Orient en Maria Callas 100 jaar heel positief en is ook de reprise van Midzomernachtsdroom opnieuw lovend ontvangen. Phion was in 2023 twee keer te gast in Podium Klassiek: op 5 februari met Nai Barghouti voor het programma Symfonische Orient en op 26 november met Francis van Broekhuizen voor de voorstelling rondom de 100ste geboortedag van Maria Callas.

Ook de benoeming van Alexei Ogrintchouk als chef-dirigent in een uitgebreid interview door Rahul Gandolahage in NRC op 7 mei zorgde voor veel positieve aandacht. Nadien verschenen interviews met Ogrintchouk in Tubantia op 29 september (voorafgaand aan het Beethoven Festival) en voorafgaand aan de kerstconcerten in Trouw op 12 december. In vergelijking met vorig verslagjaar is ons bereik via de owned, paid en earned media licht gestegen.

Foto: Impressie corporate campagne 2023

3.3. Digitaal

In 2023 hebben we ons gefocust op website-optimalisatie, online vindbaarheid en het specifiek targetten van doelgroepen waardoor we (potentiële) bezoekers meer aan ons hebben kunnen binden. We hebben de SEO van onze website (vindbaarheid in Google) bijna verdubbeld en hebben door retargeting en samenwerkingen met andere gezelschappen/solisten onze socials qua bereik enorm verbeterd.

Website

In 2023 is de samenwerking met Perplex gestopt en hebben we onze website gemigreerd naar een nieuwe Umbraco omgeving. We hebben in Wirelab (en technische partij Dutchbreeze) een fijne nieuwe (tijdelijke) partner en host gevonden. Met deze transitie is er ook al een aantal verbeterpunten opgepakt op het gebied van betrouwbaarheid, veiligheid en gebruiksvriendelijkheid/snelheid van de website. Het aantal unieke bezoekers op onze website is gestegen van 77.389 naar 133.808.

Unieke bezoekers website

77.389 → 133.808 ↑72,9%

Google en SEO/SEA

Het zoekwoordenonderzoek is afgerond, relevante resultaten doorgevoerd voor google ads, SEA campagne is aangepast op conclusies en ook hebben we 30-40% winst op een paar belangrijke parameters van SEO, de site wordt dan ook beter gevonden dan 2022.

Door de verbeteringen op het gebied van SEO zijn er 56.597 personen via organische zoekwoorden op onze website beland, t.o.v. 30.303 in 2022. De betrokkenheid is van gemiddeld 52 seconden naar 59 seconden gegaan. Google Analytics 4 is ingericht en draait.

Bezoeker via organische zoekwoorden

30.303 → 56.597 ↑87,7%

Social media

Ons online bereik is in 2023

Bereik Facebook-pagina

699.600

Instagram-bereik

217.400

Youtube weergaven (inclusief advertenties)

32.700

LinkedIn Impressions

34.768

Online adverteren wordt vaker ingezet dan voorheen en de campagnes zijn vaak succesvol. We bereiken met retargeting ook een extra doelgroep.

In 2023 zijn er kaders en afspraken gemaakt met de ‘social musici’: twee musici uit het orkest hebben een aantal redactie-uren beschikbaar voor marketing op social media. Op Facebook en Instagram maken zij content voor stories voor bepaalde producties en brengen daarmee het publiek dichter bij het orkest.

Overige ontwikkelingen

In 2023 hebben we voor de eerste keer Spotify-advertising gebruikt (voor het Beethoven Festival en voor Maria Callas).

De resultaten:

Beethoven Festival

12.032 € 65,- budget 21 clicks

Maria Callas

55.664 € 197,- budget 97 clicks

3.4. Data en onderzoek

De afdeling Marketing & Sales werkt steeds meer datagericht. Daarvoor hebben we in 2022 een aantal nulmetingen gedaan. Het grootschalige publieksonderzoek, waarvoor de vragenlijsten bij een vervolgonderzoek opnieuw gebruikt kunnen worden, is daarvan de belangrijkste.

In juni ontvingen we de definitieve rapportage van dit in 2022 opgestarte publieksonderzoek, onder de noemer ‘Visitors Philosophica’ uitgevoerd in samenwerking met het onderzoeksbureau R2 Research. Met de resultaten hebben we meer inzicht gekregen in het profiel van huidige, voormalige en potentiële bezoekers in onze verschillende speelsteden, hun beweegredenen om Phion wel/niet (meer) te bezoeken en hun mogelijke behoeften ten aanzien van concertbezoek. Bovendien is een segmentatieanalyse gemaakt op basis van het Culturele Doelgroepen Model.

In november 2023 is gestart met het veldwerk voor de nieuwe editie van het Cultuursector Merkenonderzoek door Hendrik Beerda – Brand Consultancy. De effecten van het Beethoven Festival en de landelijke marketingacties rondom onze Callas-productie waaronder STER-spotjes, worden daarin meegenomen. Deze analyse zal opnieuw concrete aanbevelingen opleveren om de kracht van het merk Phion te versterken. We herhalen deze meting regelmatig om de resultaten van onze marketinginspanningen te meten en langs de lat van de nulmeting uit 2022 te kunnen leggen.

En in 2022 hebben we ons aangesloten bij DIP (Digitale Infrastructuur Podiumkunsten), een slimme analyse- en administratietool die zorgt voor meer inzicht en gestroomlijnde processen op het gebied van publieksbereik binnen de podiumkunsten. Hieruit krijgen we een real time inzicht in bezoekersbewegingen en bruto recettes, zodat we gericht kunnen sturen op de marketingactiviteiten.

Wolfgang-app

In 2022 startten we bij een aantal concerten een pilot met de Wolfgang-app. Op deze smartphone-app voor live klassieke muziek lees je, terwijl het orkest speelt, wat je precies op dat moment hoort in de muziek. Hiermee bieden we ons publiek extra verdieping tijdens een concert. De pilot is in 2023 beëindigd.

Foto: Persfoto Wolfgang

Partners, Vrienden en sponsoren

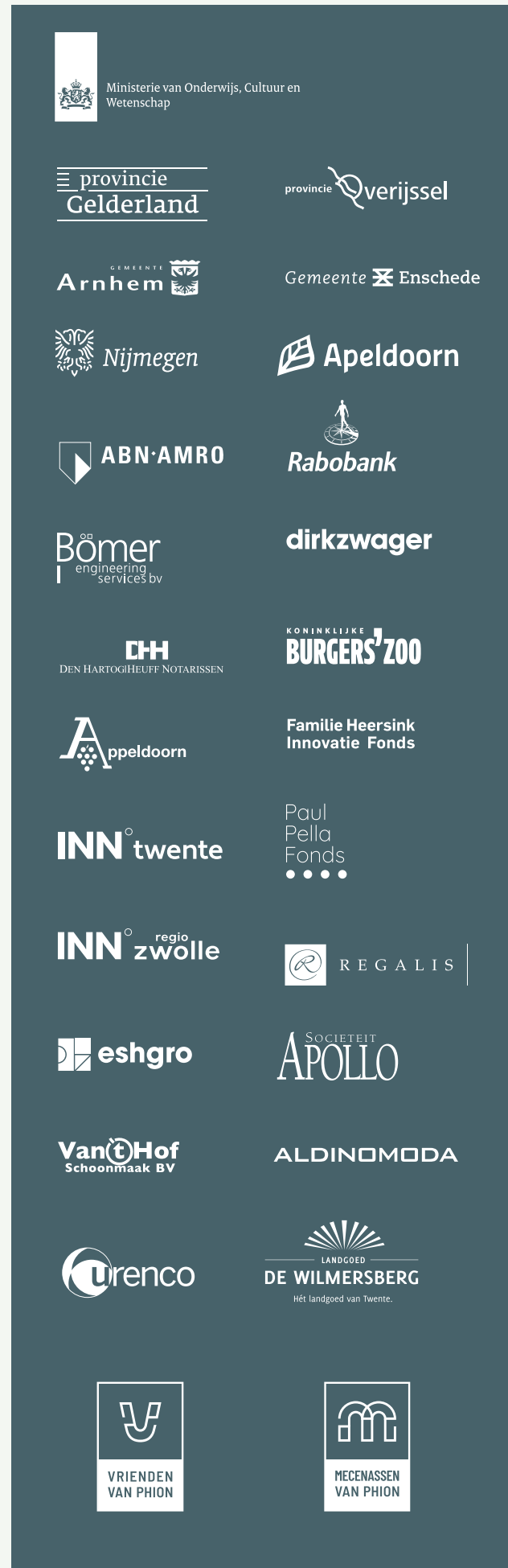
- 4.1. Partners en sponsoren
- 4.2. Vrienden, fondsen en stichtingen
- 4.3. Netwerkactiviteiten

4.1. Partners en sponsors

Dit verslagjaar hebben we diverse nieuwe partners mogen verwelkomen, waaronder de verhuurder van onze nieuwe kantoorruimte in het Vestagebouw in Arnhem. Via onze partner Koninklijke Burgers' Zoo B.V. heeft één van onze medewerkersdagen in 2023 in Burgers' Zoo plaatsgevonden. Agfra Holding en Landgoed De Wilmersberg hebben het ook in 2023 mogelijk gemaakt om onze relaties te ontvangen tijdens het jaarlijkse Wilmersbergconcert. Wij zijn de Stichting Sociëteit Apollo dankbaar voor hun substantiële financiële steun aan het Bannink Festival in juni 2023. Tenslotte danken wij de partners die al jaren aan ons verbonden zijn en waar wij de samenwerking mee hebben mogen bestendigen voor de toekomst.

We zijn onze trouwe partners, sponsors, fondsen, mecenasen en vrienden zeer erkentelijk dat zij ons ook in 2023 onverminderd zijn blijven steunen. Dankzij hun bijdragen en de steun van het ministerie van OCW, de Provincie Gelderland, de Provincie Overijssel, de gemeenten Arnhem, Enschede, Apeldoorn en Nijmegen en ons netwerk kunnen wij invulling geven aan onze missie om voor zoveel mogelijk mensen van betekenis te zijn met live symfonische muziek.

4.2. Vrienden, fondsen en stichtingen

Een aantal van de activiteiten in 2023 had niet kunnen plaatsvinden zonder extra bijdragen van fondsen. De productie De Geheime Tuin in coproductie met Theater Sonnevancx werd mede mogelijk gemaakt door het Familie Heersink Innovatiefonds, de Stichting Vrienden van Phion en door een bijdrage vanuit de regeling Jeugdpodiumkunsten van de provincie Gelderland. Voor de educatieve voorstelling Kleine Neptunus ontvingen wij bijdragen van de Heutink Foundation, het VSBfonds, het Cultuurfonds, Ars donandi, het Lira Fonds en Stichting het Gehandicapte Kind.

De Vrienden droegen bovendien bij aan het Bannink Festival en aan een bijzonder lichtkunstwerk speciaal voor het Beethoven Festival. Het mecenaat van de Vrienden van Phion maakte belangrijke instrumentaankopen voor het orkest mogelijk, alsmede de schoolvoorstellingen van Concert voor Rafiq en de aanschaf van enkele kinderinstrumenten voor de Instrumententuin. Het Paul Pella Fonds en de gemeente Enschede makten Symphonic Broadway op de Oude Markt in Enschede mede mogelijk. Het Roelvinkfonds leverde een substantiële bijdrage aan de aanschaf van een nieuwe contrabas. Daarnaast danken we al onze partners en donateurs die anoniem wensen te blijven.

Foto: Concert Symphonic Broadway

4.3. Netwerkactiviteiten

In 2023 hebben we samen met onze (culturele) partners, sponsors, mecenasen en Vrienden op verschillende momenten het glas kunnen heffen op de zeggingskracht van symfonische muziek.

We nodigden ons netwerk als vanouds uit bij de opening van het seizoen in Arnhem en Enschede en bij de kerstconcerten met de Vijfde symfonie van Mahler. Met de zakelijke partners liidden we in juli de zomer in bij Symphonic Broadway, de afsluiting van het seizoen op de oude markt in Enschede. Dit jaar hebben we met ons hele netwerk en dat van Oostpool en Introdans de herneming gevierd van de succesvolle voorstelling Midzomernachtsdroom tijdens het premièreweekend in Arnhem. De première van de familievoorstelling De Geheime Tuin is goed bezocht door ons zakelijk netwerk en de culturele partners. Ons politieke netwerk en de Vrienden zijn dit jaar op werkbezoek geweest bij de schoolconcerten van het meedoe-concert Concert voor Rafiq.

In 2023 mochten we ook diverse serviceclubs welkom heten bij het Beethoven Festival, de nieuwjaarsconcerten en de voorstelling rondom 100 jaar Maria Callas. Een aantal van deze groepen bezocht van tevoren ook een repetitie inclusief uitleg over Phion en het gerepeteerde programma.

De jaarlijkse Symfonische Tafel voor Vrienden en mecenasen vond dit jaar plaats in Deventer. De contrabassen die met steun van het mecenaat zijn aangeschaft zijn op deze avond gepresenteerd op een prachtig verzorgd diner met muzikale omlijsting van onze eigen musici.

Foto: Hoornconcert van Strauss

Personeel en organisatie

- 5.1. Toegroeien naar gewenste orkestformatie
- 5.2. Vacatures staf
- 5.3. Duurzame inzetbaarheid
- 5.4. Sociale veiligheid
- 5.5. Verzuim
- 5.6. Personeelsbestand

5.1. Toegroeien naar gewenste orkestformatie

In januari 2023 is in nauw overleg met de Ondernemingsraad het formatieplan van het orkest vastgesteld dat vanaf seizoen 23/24 gehanteerd is. Dit formatieplan is afgestemd op de ambities van het orkest, bevat nog maar één geïntegreerde formatie in plaats van voorheen twee, en past binnen de kaders van de cao Nederlandse orkesten. Ook werd binnen het formatieplan als uitgangspunt genomen om zoveel mogelijk werkgelegenheid te behouden. Mede vanwege die reden werkt Phion met maximale arbeidsaanstellingen van 0,85 fte en minimale contracten van 0,5 fte. Omdat we op voorhand wisten dat de bezetting van het orkest op dat moment (voorjaar 2023) nog niet passend was binnen de vastgestelde formatie en wij gedwongen ontslagen binnen groepen met een overbezetting wilden voorkomen, is gezocht naar de optimale manier om de bezetting terug te brengen, in combinatie met al voorzien natuurlijk verloop. Nadat meerdere scenario's waren verkend, is uiteindelijk gekozen voor het aanbieden van een vrijwillig vertrekregeling aan een beperkt aantal collega's aan de vooravond van hun pensioen. In de loop van het voorjaar van 2023 bleken 9 van de 11 benaderde musici geïnteresseerd in de regeling. In juni en december 2023 hebben deze musici, waarvan de meesten gedurende lange tijd aan Phion en haar rechtsvoorgangers verbonden waren, afscheid genomen van het orkest. We zijn hun zeer erkentelijk.

Foto: Nieuwjaarsconcert

5.2. Vacatures staf

Binnen de staforganisatie was in 2023 relatief veel verloop. Net zoals voor veel andere Nederlandse organisaties, leverde de krappe arbeidsmarkt voor ons uitdagingen op om de ontstane vacatures in te vullen. Uiteindelijk was het invullen, veelal mede door inzet van gespecialiseerde werving- en selectiebureaus, van de meeste vacatures succesvol. Phion blijkt een aantrekkelijke werkgever, zowel vanwege de aard van het werk als de mogelijkheden die er zijn voor professionele ontwikkeling en autonomie.

5.3. Duurzame inzetbaarheid

In nauw overleg met de Ondernemingsraad is begin 2023 een beleid vastgesteld om de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers van Phion te bevorderen. Het beleid kent vier deelonderwerpen:

Gezondheid: gezond eten en bewegen zorgt voor meer energie en minder verzuim.

Betrokkenheid: zingeving in het werk door ruimte voor eigen verantwoordelijkheid, vakmanschap en ideeën vanuit medewerkers. Hierdoor ontstaat (meer) betrokkenheid bij het werk, de organisatie en met de collega's.

Werkplezier en permanente professionele ontwikkeling: door blijvend te werken aan het vakmanschap (in het eigen vak of een nieuw werkveld), door ontwikkeling, te werken aan autonomie en de verbinding met collega's wordt werkplezier bevorderd en kan werkstress afnemen. Permanente professionele ontwikkeling levert nieuwe kennis, inzichten en competentieontwikkeling op, houdt medewerkers in beweging en verbetert de positie op de arbeidsmarkt.

Fysieke belasting: fysieke overbelasting kan tot uitval leiden. Door goede maatregelen te nemen en aanbod te ontwikkelen om fysieke belasting in balans te houden, wordt dit voorkomen. Ook biedt het in balans houden van de fysieke belasting medewerkers de gelegenheid om zo lang mogelijk inzetbaar te blijven.

Voor alle bovenstaande onderwerpen geldt dat er een gedeelde verantwoordelijkheid is: zowel werkgever als werknemer kan bijdragen aan een duurzame inzetbaarheid zodat medewerkers in alle levensfasen goed inzetbaar zijn en met plezier hun werk kunnen blijven doen.

In het plan van aanpak om het beleid tot uitvoer te brengen staat onder meer dat er een programma wordt ontwikkeld waarin voor elke medewerker iets te vinden is om de persoonlijke duurzame inzetbaarheid te vergroten. Onderdelen van het programma worden in de maandelijkse interne nieuwsbrief onder de aandacht gebracht. Zo is in 2023 onder meer aandacht besteed aan de loopbaan-APK (aangeboden in het kader van een MDIEU-subsidie), de overgangsconsulent, bedrijfsfitness en fysiotherapie.

5.4. Sociale veiligheid

We zetten ons onverkort in om een veilige werkomgeving te bieden. Daarvoor hebben we een gedragscode, een klachtenprocedure, verschillende in- en externe vertrouwenspersonen en is sociale veiligheid een vast onderwerp in onze interne overleggen. Gesprekken en bijeenkomsten die afgelopen jaren zijn gevoerd hebben geleid tot verkenning van normen en waarden, op basis waarvan komende jaren verder wordt gewerkt aan dit onderwerp. Nadat we afgelopen jaren zelf aandacht aan dit onderwerp hebben besteed, zijn we verheugd dat er in 2023 een landelijk initiatief is gestart door de Nederlandse orkesten - samen met de vakbonden en andere betrokkenen - om de veiligheid binnen de orkesten te vergroten. We nemen hieraan actief deel.

5.5. Verzuim

Het verzuimpercentage van Phion komt in 2023 uit op 12,52%, wat aanzienlijk hoger is dan de gemeten 9,18% in 2022. Uit een uitgebreide analyse van het ziekteverzuim binnen Phion blijkt dat het lange en extra lange verzuim binnen zes groepen de belangrijkste oorzaak is van het hoge verzuimcijfer binnen Phion. Zoals verwacht is de grote piek van langdurig verzuim in het najaar van 2023 afgenomen. Wel was het korte verzuim hoog door griep- en coronagevallen in het najaar. Door de afname van het langdurige verzuim bewegen we ons langzaam weer naar percentages verzuim die we gewend waren. We hebben maatregelen genomen, vooral het inregelen van case-management door de arbodienst en wekelijkse aansluiting tussen de afdeling productie (eerstelijnszorg voor music) en HR. Ook slaagden we in het werven van een vaste HR-medewerkers zodat de bewaking van alle begeleiding en procedures en het effectief functioneren van het Sociaal Medisch Team nu soepel loopt.

Het lijkt erop dat we het afgelopen jaar te maken hebben met een opeenstapeling van pech. Als werkgever kunnen wij onvoorziene zaken zoals ernstige ziektes, valpartijen of privé-gerelateerde oorzaken niet voorkomen. Wel kunnen we inzetten op het verminderen van de psychische belasting. Op basis van de analyse is in samenspraak met de Ondernemingsraad een aantal maatregelen vastgesteld dat het verder terugdringen van het verzuim zal ondersteunen.

In onderstaande tabel worden 2022 en 2023 tegen elkaar afgezet.

Verzuim	Phion				
	Gem. populatie	Meldingsfrequentie	Meldingsfrequentie	Verzuimpercentage	Aantal verzuimdagen
2022	140	157	1,04	9,18%	3640
2023	145	125	0,86	12,52%	4157

5.6. Personeelsbestand

Op 31 december 2023 bedroeg het totale personeelsbestand van Phion 101,18 fte.

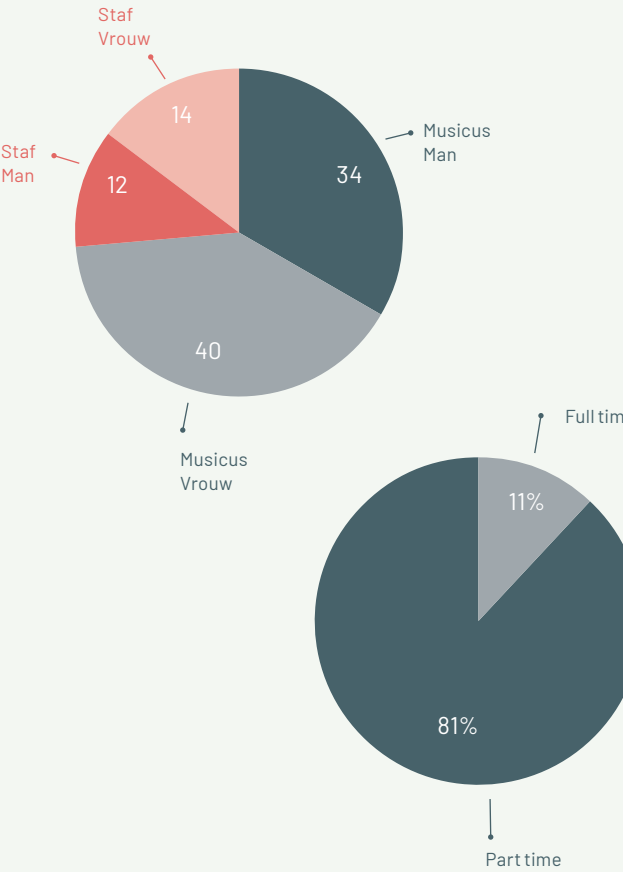
Phion vulde in het verslagjaar de volgende vacatures in:

- HR-medewerker
- Corporate marketing- en communicatieprofessional
- Salarisadministrateur
- Productieleider
- 1e concertmeester
- 1e klarinettist

Phion vierde in het verslagjaar de volgende jubilea:

- 12,5-jarig jubileum: Piertje Feenstra, Luis Gomes Andrade, Bart van Grinsven, Arthur Kerklaan, Erik Olsman, Annemarie den Viegen
- 25-jarig jubileum: Aristotelis Potamianos, Boukje Raes
- 40-jarig jubileum: Ruth Cox

In 2023 hebben ruim 30 vrijwilligers zich energiek ingezet bij onze concerten en educatieve activiteiten. We bedanken al onze vrijwilligers voor hun toewijding en inzet.

Bedrijfsvoering & Control

- 6.1. Exploitatieresultaat
- 6.2. Financiële positie en continuïteit
- 6.3. Meerjarig financieel perspectief
- 6.4. Administratieve organisatie en interne controle
- 6.5. Risicomanagement
- 6.6. Bedrijfsvoering

Foto: Muziektheater De geheime tuin

Het financiële beleid van Phion is gericht op een gezonde financiële positie en een doelmatige en rechtmatige inzet van subsidies en eigen inkomsten. De focus ligt op beheersing en verantwoording van en toezicht op de financiële positie, de verschillende geldstromen en de hieraan verbonden risico's en kosten. Hierbij wordt de van toepassing zijnde wet- en regelgeving in acht genomen, waaronder de verantwoordingsvoorschriften volgens het *Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024*.

6.1. Exploitatieresultaat

Phion sluit het boekjaar 2023 af met een negatief operationeel resultaat van € 1,1 miljoen (begroot € 0,5 miljoen negatief). Dit negatieve resultaat is exclusief exploitatiekosten ad € 1,0 miljoen voor het treffen van een voorziening in 2023 ten behoeve van een vrijwillige vertrekregeling voor musici (€ 0,9 mln) en kosten voor incidentele personele lasten (€ 0,1 mln). Deze regeling heeft als doel om te groeien naar een gewenste orkestformatie gericht op een optimale inzet van orkestmusici en kostenbeheersing op de lange termijn. De kosten van de vertrekregeling zijn gefinancierd vanuit een bestemmingsreserve welke hiervoor ultimo 2022 is gevormd. Omdat deze financiering volgens de accountancy richtlijnen via de exploitatie moet verlopen bedraagt het totale negatieve exploitatieresultaat € 2,1 miljoen.

De overschrijding van de begroting is een gevolg van incidentele organisatorische en financiële tegenvallers in

2023 ten gevolge van hoog langdurig verzuim, verloop van personeel en voor de operatie noodzakelijke externe inhuur om dit op te vangen. Tegenvallers die extra doorwerkten door de omvangrijke en ambitieuze agenda. Het langdurige verzuim heeft geleid tot meer inzet van remplaçanten en hogere personele kosten. Er is inmiddels een aantal maatregelen vastgesteld gericht op het terugdringen van het verzuim. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar '5. Personeel en organisatie'.

Structureel gezien staan de belangrijkste kaders goed. De recente cijfers over 2023 in termen van bezoekersaantallen en kaartverkoop laten ten opzichte van de begroting 2023 en 2022 een stijgende lijn zien. De (netto) inkomsten uit kaartverkoop liggen zelfs hoger dan bij de begroting was aangenomen op basis van een realistisch scenario.

Aan de kostenkant is de formatie ingekrompen en hebben medewerkers gebruik gemaakt van de vrijwillige vertrekregeling. Aan de inkomstenkant zien we een herstel van de bezoekersaantallen en daarmee gepaard gaande inkomsten. Voor het lopende jaar 2023 zien we dat er een bewuste afweging is gemaakt om een verlies van € 0,5 miljoen te accepteren. Dat heeft in die zin goed uitgepakt, dat we een interessante programmering hebben laten zien en dat het publiek de weg terug heeft gevonden. Tegelijk is het volume van onze producties vergroot waardoor we met een stijgend ziekteverzuim en andere personele kwesties dus ook meer risico's lopen.

6.2. Financiële positie en continuïteit

De financiële positie van Phion is gezond. Het eigen vermogen bedraagt € 1,6 miljoen en is opgebouwd uit stichtingskapitaal ad € 0,1 miljoen, een algemene reserve ad € 0,7 miljoen en bestemmingsreserves ad € 0,8 miljoen.

De solvabiliteit en current ratio bedragen ultimo 2023 respectievelijk 37.7% (2022: 68,3%) en 2,0 (2022: 3,2). De ratio's zijn bovengemiddeld en ruim voldoende om de continuïteit te waarborgen. De liquide middelen zijn direct opeisbaar en afdoende om de continuïteit van de activiteiten en uitgaven te waarborgen. Er is geen sprake van beleggingen of financiële derivaten.

Continuïteitsprincipe

Vanuit bestuurlijk standpunt, en ook vanuit ANBI-oogpunt, heeft Phion in 2022 een aangescherpt standpunt ingenomen inzake aard en omvang van de (vrije) algemene reserve en de bestemmingsreserves. Primair uitgangspunt bij het bepalen van de aard en omvang van de algemene reserve is het continuïteitsprincipe dat Phion in de toekomst bij wegvallende publieksinkomsten en/of subsidies of onverwachte gebeurtenissen met grote negatieve financiële gevolgen tenminste één jaar kan overleven en haar activiteiten kan voortzetten.

Op basis van dit uitgangspunt wordt binnen de algemene reserve een continuïteitsreserve aangehouden van € 1,0 miljoen. Daarnaast heeft de algemene reserve een functie als buffer om onverwachte tegenvallers op te vangen en bepaalde activiteiten te realiseren of te financieren. Op basis van dit uitgangspunt wordt een algemene reserve aangehouden binnen een bandbreedte van € 1,0 – € 2,0 miljoen. Na verwerking van het exploitatieresultaat 2023 bedraagt de algemene reserve € 0,7 miljoen en het totale eigen vermogen € 1,6 miljoen. Hiermee daalt de algemene reserve tot onder het beoogde minimum van € 1,0 miljoen. Met ingang van 2024 zetten we in op financieel herstel waardoor de algemene reserve ultimo 2024 binnen de gewenste bandbreedte ligt. Vanaf 2025 laten we de algemene reserve verder stijgen gericht op een duurzaam financieel beleid.

Bijzondere bestemming

Bestemmingsreserves worden gevormd door baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen. Deze reserves zijn niet zo vrij besteedbaar als de algemene reserve en kunnen op basis van een bestuursbesluit worden aangepast. De afgelopen jaren zijn de reserves herijkt op basis van aard, omvang en tijd. Dit met als doel om eventuele stapeling van reserves voor op elkaar gelijkende bestemmingen vast te stellen en het risico te verkleinen dat onduidelijkheid ontstaat over welke reserves moeten worden aangesproken. In 2023 is de bestemmingsreserve HR volledig aangewend ter financiering van de vrijwillige vertrekregeling en incidentele overige personeelslasten door het vertrek van enkele stafmedewerkers. Ultimo 2023 resteert een bestemmingsreserves ter dekking van eigen risico B3-status.

6.3. Meerjarig financieel perspectief

Het laatste jaar van de huidige BIS-periode zetten we in op een behoudende koers gericht op een goede balans tussen artistieke ambities, organisatie en financiële middelen. Hierbij worden we geholpen door budgetgaranties en geïndexeerde subsidies van OCW, provincies en gemeenten, zeer gewaardeerde bijdragen van sponsors, vrienden en mecenasen en stijgende publieksinkomsten. Daarnaast zetten we in 2024 in op kostenbesparingen door het afschalen van het artistiek budget ten opzichte van 2023, realiseren we besparingen op loonkosten door de eerder genoemde vrijwillige vertrekregeling en lagere kosten voor externe inhuur door het terugdringen van langdurig verzuim en invulling van vacatures.

Wij kijken met veel vertrouwen uit naar de toekomst en de nieuwe BIS-periode 2025 – 2028. Onze aanvraag is inmiddels ingediend en we zien ernaar uit om ook in de volgende BIS-periode weer van waarde te zijn met live symfonische muziek, met artistieke, maatschappelijke en educatieve impact voor al onze stakeholders in landsdeel Oost. Vanaf 2025 zetten we in op een licht positief resultaat dat mede mogelijk wordt gemaakt door een structurele extra bijdrage ad € 0,5 miljoen van OCW voor compensatie van hogere loonkosten door het hanteren van het principe van fair-pay binnen de sector.

Projectbeheersing

Met het oog op financiële beheersing, monitoring en verantwoording wordt in 2024 gewerkt aan verdere digitalisering en automatisering om frequenter en directer inzicht te hebben in de financiële positie en de baten en lasten van de verschillende projecten in het bijzonder. Daarnaast worden systemen, rollen en verantwoordelijkheden aangescherpt om projectmatiger met elkaar te werken.

Foto: Concert Banninkfestival

6.4. Administratieve organisatie en interne controle

De AO/IC beschrijft de belangrijkste processen met de daarbij behorende werkwijzen, regels, rollen en verantwoordelijkheden en is gericht op de beheersing van processen door risico's en maatregelen te bepalen rondom interne controle middels voortgangsbewaking en rapportage van processen en risico's.

Phion erkent het belang van een AO/IC en heeft belangrijke bedrijfsprocessen op hoofdlijnen geïnventariseerd. Door organisatorische druk is er in 2023 geen materiële voortgang geboekt met het optimaliseren van de bedrijfsprocessen. Eén van de doelstellingen voor 2024 is om hier verder uitvoering aan te geven.

6.5. Risicomanagement

Phion heeft in 2022 risicomanagement opgezet, in navolging van principe 6 van de Code Cultural Governance: 'Het bestuur is verantwoordelijk voor de naleving van wet- en regelgeving, het artistiek en zakelijk beleid en het beheersen van de risico's die verbonden zijn aan de activiteiten van de organisatie en haar medewerkers. Het bestuur voert hierin een op de organisatie toegesneden beleid, in het bijzonder voor risico-beheersing en controle.' In 2023 hebben we volgens deze principes risico's gedefinieerd en gemonitord. In 2024 gaan we dit door ontwikkelen.

6.6. Bedrijfsvoering

Planning & Control

Op het gebied van planning & control hebben we in 2023 uitvoering gegeven aan de planning- & controlcyclus en risicomanagement. Wij hanteerden in 2023 de cyclus van begroten, rapporteren (tertaalrapportages) en verantwoorden (jaarverslag). In 2024 vullen wij deze cyclus aan met het maandelijks monitoren van enkele belangrijke kritieke prestatie-indicatoren (kpi's).

Digitalisering

In 2023 zijn we gestart met het inrichten van een business intelligence omgeving om data(bronnen) gemakkelijk te ontsluiten en financiële data effectief te monitoren en te presenteren middels dashboarding. Naast financiële data is het de wens om in 2024 ook andere data te ontsluiten, zoals marketing- en HR-data. Hiermee werken we toe naar een integraal datamanagement en data-analyse. Dit verschaft ons meer en frequenter inzicht en stelt ons in staat om verdiepend te analyseren en bij te sturen waar nodig.

IT, digitale transformatie en innovatie

Op het gebied van IT werkten we in 2023 in de cloud met Microsoft 365. Dit stelt ons in staat om efficiënter en effectiever met elkaar samen te werken en te documenteren in een veilige en duurzame omgeving. Digitale transformatie en innovatie draagt mede bij aan een verduurzaming van onze activiteiten en is daarom een onderdeel van onze strategie. Denk daarbij aan data gedreven werken, meebewegen met een veranderend en steeds digitaal opererend publiek, digitale cultuureducatie en het optimaliseren van werkprocessen. Wij maken voor het ontwikkelen van onze strategie onder meer gebruik van 'DEN', het kennisinstituut voor cultuur en digitale transformatie, dat een platform biedt om digitale transformatie en innovatie binnen de culturele sector aan te jagen.

Huisvesting

In 2023 betrokken we een nieuwe kantoorlocatie in het Vestagebouw te Arnhem ter vervanging van de kantoorlocatie aan het Velperplein in Arnhem. De locatie aan het Velperplein voldeed niet meer aan de moderne eisen die wij stellen aan een werkplek(omgeving). In het Vestagebouw creëren we een duurzame, comfortabele werkomgeving waar musici en staf ook kunnen ontspannen en elkaar kunnen ontmoeten. Deze locatie stelt ons in staat om de veelheid van externe overleggen in het Vestagebouw te laten plaatsvinden, wat tevens bijdraagt aan kostenbesparing en cohesie. De locatie bevindt zich naast het centraal station, op 6 minuten loopafstand van Musis & Stadstheater Arnhem.

De kantoorlocatie in Enschede blijft gehandhaafd en zal op termijn worden gemoderniseerd. Er wordt in 2024 een bedrijfsregeling opgesteld met beleidskaders omtrent thuiswerken en reisbewegingen. Het MT vergadert afwisselend in Enschede en Arnhem, alwaar de repetities van het orkest plaatsvinden.

Foto: Interdisciplinaire jongerenproductie Paradiso

Duurzaamheid

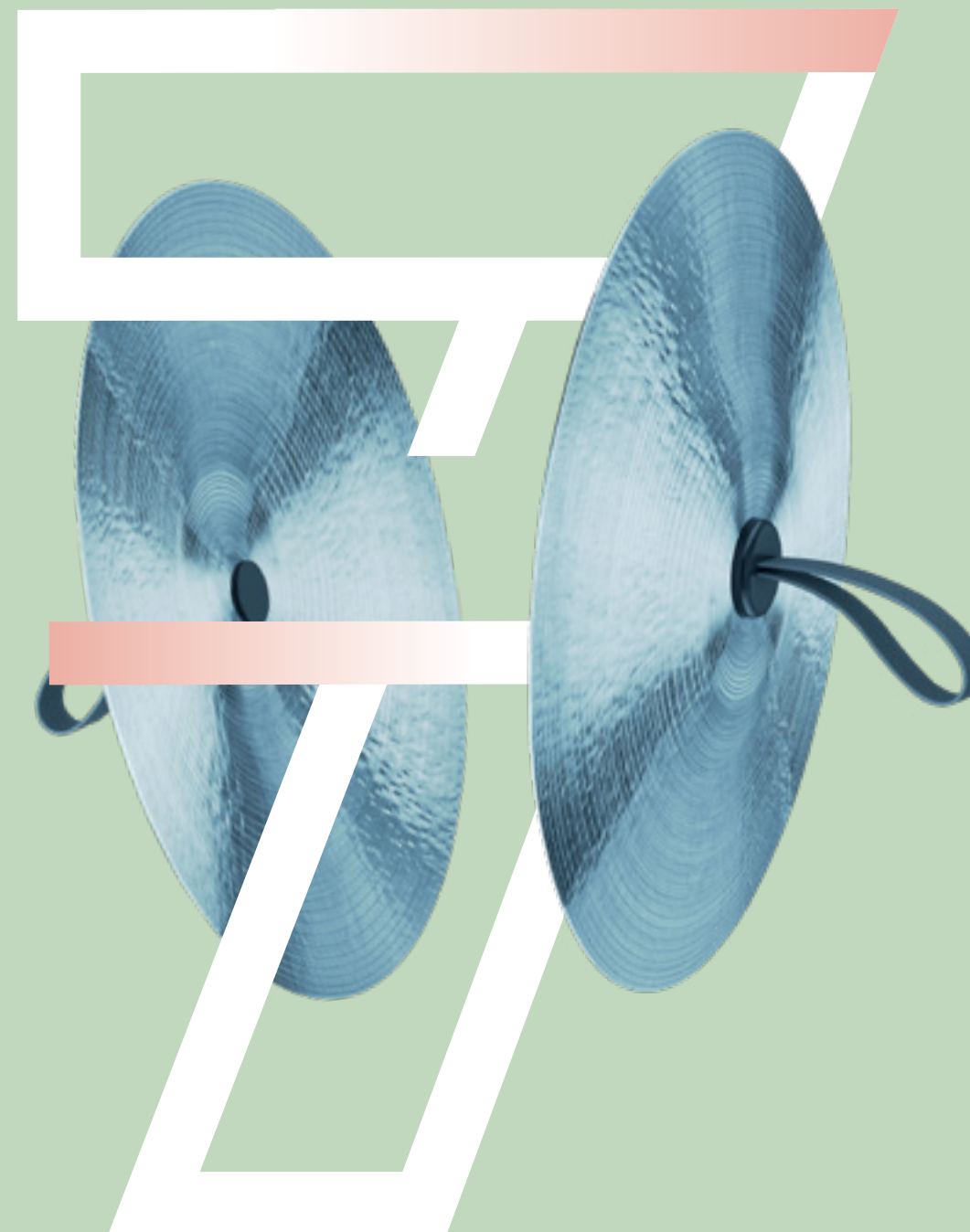
Wij voelen de urgentie en de verantwoordelijkheid voor het klimaat en zetten in 2024 in op verduurzaming en het creëren van bewustwording rondom dit onderwerp met als doel om onze ecologische voetafdruk te verkleinen en handaafdruk te vergroten. Naar aanleiding van verschillende gesprekken met stakeholders binnen en buiten de sector heeft Kunsten '92 vijf werkgebieden geformuleerd, die wij gebruiken om uitvoering te geven aan ons duurzaamheidsbeleid: Accommodaties en omgeving, Communicatie en bewustwording, Transport en reisbewegingen, Interne Bedrijfsvoering en Externe Partners en sponsoring ('actie'). Binnen deze vijf werkgebieden hebben wij in 2023 kleine stappen ondernomen om te verduurzamen. Denk daarbij aan het betrekken van een duurzame accommodatie, vegetarische maaltijden, het stimuleren van reizen met het openbaar vervoer en digitalisering. Tegelijkertijd valt er nog heel veel werk te verzetten om onze voorgenomen ambities te realiseren. Wij streven ernaar om onze voetafdruk gedurende 2024 en de nieuwe BIS-periode 2025-2028 in kaart te brengen en te verkleinen. Voor de kaders zullen wij ons onder andere baseren op de beleidsreactie op het aanvullend advies van de Raad voor Cultuur en waar mogelijk aansluiten op sectorbrede initiatieven. Phion is in 2023 lid geworden van de werkgroep 'klimaatbeleid orkesten' met als doel om sectorbrede tools en adviezen te ontwikkelen omtrent verduurzaming.

Foto: Concert Beethoven Festival

Toezicht, bestuur en medezeggenschap

- 7.1. Raad van Toezicht
- 7.2. Gelieerde rechtspersonen
- 7.3. Medezeggenschap

7.1. Raad van Toezicht

In verband met het einde van statutaire termijnen zijn in 2023 vier nieuwe leden tot de Raad van Toezicht toegetreden; twee per januari, twee per oktober. Met het toetreden van deze leden is bestuurlijke kennis binnengehaald, kennis over een orkest en kennis van het politieke speelveld.

De Raad kent drie commissies: de remuneratie-commissie, de auditcommissie en een klankbordgroep voor de BIS-aanvraag en het jaarverslag. Tevens was er dit jaar een selectiecommissie die zich bezighield met het werven van de nieuwe leden. De samenstelling van de Raad van Toezicht, commissies, het rooster van aftreden en de nevenfuncties van de leden zijn te vinden in bijlage 1. De leden van de Raad verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd. De ondersteuning van de Raad is belegd bij de bestuurssecretaris van het orkest. Het bestuur werd tot eind juni gevoerd door de bestuurder a.i. de heer Pieter Siebinga, waarna de bestuurder Jacco Post het weer overnam.

De Raad heeft in 2023 vier reguliere vergaderingen en een ingelaste vergadering gehad met de (interim-) bestuurder. Naast het reguliere jaarlijkse overleg met de Ondernemingsraad heeft er in juni een extra ingelast overleg tussen Raad, bestuurder en Ondernemingsraad plaatsgevonden. Er zijn vier reguliere overleggen van de auditcommissie met de (interim-)bestuurder en manager bedrijfsvoering en control geweest waarin is gesproken over de financiële prognoses per kwartaal, de meerjarenbegroting, de begroting 2024 en (in bijzijn van de accountant) de jaarstukken. De klankbordgroep heeft kritisch mee-gelezen met en input gegeven op de BIS-aanvraag en het jaarverslag. De remuneratiecommissie begeleidde de re-integratie van de bestuurder. In mei vond er een bijeenkomst plaats waarin MT-leden de Raad bijpraatten over de stand van zaken van jaarplannen en zaken die speelden in de organisatie. Waar mogelijk bezochten leden van de Raad uitvoeringen van het orkest en medewerkersbijeenkomsten.

De belangrijkste onderwerpen die tijdens de vergaderingen van de Raad van Toezicht aan de orde kwamen:

- Jaarverslag en jaarrekening 2022
- Meerjarenbegroting
- Begroting 2024, inclusief jaarplannen en risicoanalyse
- Financiële rapportage i.c. resultaatprognose/-verwachting
- Benoeming chef-dirigent
- Werving nieuwe leden
- Re-integratie bestuurder
- BIS-aanvraag 2025-2028
- Mogelijke stelselherziening vanaf 2029
- Treasurystatuut
- Huisvesting staf
- Stand van zaken bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling zoals verzuim, invulling vacatures, balans tussen vernieuwing en onrust in orkest, samenwerking met de Nederlandse Reisopera, subsidies decentrale overheden

Uit de zelfevaluatie van 2023 blijkt dat de Raad tevreden is over zijn eigen functioneren. Iedereen heeft een open houding tijdens de vergaderingen, door de verschillen in achtergrond is de toegevoegde waarde van een ieder hoog, de auditcommissie functioneert goed en bereidt financiële onderwerpen gedegen voor. Gezien de grote hoeveelheid onderwerpen moet worden gezocht naar de juiste balans: waar stapt de Raad in en waar niet.

7.2. Gelieerde rechtspersonen

Stichting Remplaçanten Het Gelders Orkest heeft als doel het beschikbaar stellen van musici, dirigenten, solisten en andere medewerkers aan Stichting Phion.

Foto: Educatievoorstelling Poppetje van papier

7.3. Medezeggenschap

In de overlegvergaderingen van de Ondernemingsraad met de interim-bestuurder en bestuurder werden onder meer de volgende onderwerpen besproken:

- Duurzame inzetbaarheid
- Risico-inventarisatie & Evaluatie
- HR-cyclus musici
- Integratieproces
- Orkestformatie en Strategische Personeelsplanning
- Verzuimanalyse
- Gehoorbescherming
- Benoeming chef-dirigent
- Repetitielocaties orkest en huisvesting staf
- BIS 25-28
- Balans in vernieuwing en onrust in orkest
- Rollenscheiding in staf en MT
- Persoonlijk budget
- Werktijdenregeling orkest
- Inzet remplaçanten seizoen 23-24
- Bezoekerscijfers
- Ingrep n.a.v. financiële situatie 2023
- Regeling hybride werken staf
- Meerwerkregeling, bij-instrumenten

Bij een aantal van deze onderwerpen, vooral die betrekking hebben op de verdere integratie van het orkest, heeft de OR al in een vroeg stadium input mogen leveren tijdens informele overleggen of door deelname aan gemengde werkgroepen van MT-, staf- en OR/AC-leden. Deze prettige manier van werken, zoals ingezet in 2021, op basis van gelijkwaardigheid en open communicatie, maar met een duidelijk onderscheid in rollen bewees ook in 2023 in de meeste gevallen zijn meerwaarde. In een aantal complexe dossiers werd door de OR juridisch advies ingewonnen.

De OR heeft deelgenomen aan de selectieprocedures voor de functies van Manager Productie en Manager Artistieke Zaken.

In februari vonden verkiezingen plaats voor een staf-vertegenwoordiger in de OR. Door tussentijds vertrek werden in oktober opnieuw verkiezingen gehouden voor deze positie, tegelijk met de verkiezingen voor een nieuw lid voor de Artistieke Commissie.

Samenstelling per eind 2023	
Ondernemingsraad (OR)	
Johan Naus	Voorzitter
Inge Bergenhuizen	Secretaris(*)
Menno van Duuren	Vicevoorzitter
Marte Straatsma	Lid
Daria Ujejska	Lid
Frans Boendermaker	Lid
Jilt Jansma	lid (dubbellid OR/AC)
Artistieke commissie (AC)	
Aristotelis Potamianos	Voorzitter
Arjan Stroop	Vicevoorzitter
Alexej Pevzner	Secretaris
Len Bielars	Lid
Luis Gomes Andrade	Lid
Mathieu van Bellen	Lid q.q.
Bas Treub	Lid q.q.
Jilt Jansma	Lid (dubbellid OR/AC)

(*) tijdens verlof vervangen door Wim Traa

Foto: Concert Passie voor Bach

Reflectie op de codes

- 8.1. Code good governance
- 8.2. Code fair practice
- 8.3. Diversiteit en inclusie

8.1. Code good governance

De negen principes van de Cultural Governance Code zijn in statuten en reglementen goed verankerd. Phion wordt sinds de oprichting bestuurd volgens het raad-van-toezicht model. De Raad onderschrijft de principes en Best Practice Bepalingen zoals beschreven in de Code Cultural Governance en past deze toe. De checklist inzake de principes Code Cultural Governance wordt gehanteerd en toegepast. In het BIS-plan 21-24 heeft Phion als aandachtspunten genoemd: een diverse samenstelling van de Raad, praktijkervaringen rondom mogelijke belangenverstrengelingen en de omgang met externe en interne stakeholders. Op mogelijke belangenverstrengeling bij het aannemen van andere functies door leden van de Raad is actief gelet, maar dit is niet aan de orde geweest. Door de grote omvang van ons landsdeel heeft Phion te maken met veel interne en externe stakeholders. De Raad heeft steeds getoetst of er in het gevoerde beleid zorgvuldige en evenwichtige afwegingen zijn gemaakt van de artistieke en zakelijke belangen van Phion en de belangen van interne en externe belanghebbenden. Gezien de ambitie van de organisatie om in 2025-2028 te experimenteren en te komen tot nieuwe uitvoeringsvormen is de RvT de komende periode extra alert op toepassing van de het beleid voor risicobeheersing en interne controle.

8.2. Code fair practice

Voor de vaste medewerkers - musici en staf - passen we de loonontwikkeling toe zoals deze binnen de cao Nederlandse Orkesten wordt vastgesteld. Ook eventuele stagiairs en vrijwilligers ontvangen een passende vergoeding. Als sinds 2021 zorgen wij dat bij de honorering van alle remplaçanten en freelancers de geldende cao- en/of honorarium-afspraken worden gevolgd. We zijn blij dat daar waar we dit afgelopen jaren zelf financieel hebben opgevangen, hier nu een compensatie voor is toegezegd door het ministerie OCW.

Foto: Kunstnacht Nijmegen

8.3. Diversiteit en inclusie

Diversiteit en inclusie betekent voor Phion: een organisatie waarin iedereen zich thuis voelt en die klassieke muziek met betekenisvolle projecten overal brengt, ook waar dat niet vanzelfsprekend is. Om diversiteit en inclusie te borgen in onze organisatie maken we gebruik van de vijf principes van de Code Diversiteit en Inclusie en de 4 P's die hierin worden benoemd.

Programmering Verbreden van de canon

We vinden het van belang dat we onze canon verbreden met andere, meer diverse muziekgenres en -stijlen. Er is immers méér dan traditionele Westerse klassiek muziek. Voor het nieuwjaarsconcert was Slobodan Trkulja te gast met zijn band Balkanopolis. In 2024 zetten we deze 'traditie' voort en werkten we samen met de Curaçaos-Nederlandse zangeres, componist en songwriter Izaline Calister en haar band. In februari brachten we het programma Symfonische Oriënt ten gehore samen met de Palestijnse zangeres Nai Barghouti en de Turks-Nederlandse sopraan Aylin Sezer. In dit concert gingen klassieke westerse composities en Arabische muziek hand in hand.

Toevoegen elementen

Om onze muziek nog meer zeggingskracht te geven en toegankelijker te maken, maken we soms gebruik van theatrale- of danselementen. Voorbeelden hiervan in 2023 waren De Geheime Tuin, Midzomernachtsdroom en 100 Jaar Maria Callas (zie paragraaf 1.4.). En natuurlijk Kleine Neptunus, de beeldende muziektheatervoorstelling die een brug sloeg naar kinderen met een afstand tot (gesproken) Nederlandse taal. Met levensgroot poppenspel van Theater Gnaffel en een muziektolk, hebben we een inclusief project gerealiseerd waarin horende, slecht-horende en dove kinderen op gelijke wijze een theatraal concert konden ervaren en elkaars werelden konden ontdekken (zie paragraaf 1.9.). In de dansvoorstelling Qi (i.s.m. Theater aan de Rijn) nam choreograaf Ruben Chi de bezoekers mee op een persoonlijke reis tussen de twee werelden van zijn culturele identiteit als Chinees-Nederlandse kunstenaar. Vier hiphop- en hedendaagse dansers bewogen vanuit "Wu Wei" zonder beat en vier klassieke musici stroomden zonder bladmuziek mee in de beweging, als een nieuwe entiteit die voorbij de dualiteit gaat.

Spreiding in de provincies

Phion is het orkest van Gelderland en Overijssel en iedereen in deze provincies moet de kans krijgen om naar een concert van ons te gaan. Naast concertseries in de grote concertzalen spelen we daarom ook verschillende kamer-muziekprogramma's in de theaters van kleinere steden, zodat concerten van ons ook te bezoeken zijn door mensen die verder van een grote stad wonen. Zie paragraaf 1.8. Bovendien zijn wij van mening dat ieder kind en elke (toekomstige) leerkracht de kans moet hebben om kwalitatief goed muziekonderwijs te krijgen/geven, ongeacht plaats of aard van de school. In 2023 heeft Phion zich gericht op

scholen en cultuurpunten in regio's waar geen grote theaters of concertzalen zijn, om cultuureducatie ook voor hen toegankelijk te maken.

Voorbeelden van de regionale spreiding van onze educatieve activiteiten:

- Bij 'De Wereld van Peer' lag onze focus op scholen die om uiteenlopende redenen geen of weinig contact hebben met culturele instellingen op het gebied van klassieke muziek en muziektheater. Op reformatorische basis-scholen is vanuit geloofsvisie geen of weinig aandacht voor dans en drama. Middels een extra lespakket en aanpassingen in het script konden we deelname aan deze muziektheaterproductie mogelijk maken voorleerlingen op reformatorische scholen. Vanuit het onderwijs was er heel veel animo voor dit project. Voor kinderen én hun ouders een onvergetelijke ervaring.
- Kleinschalige educatieve activiteiten, zoals Musicus in de Klas, Het Raadselconcert en workshops Op zoek naar mooie geluiden.

Partners

Om jaarlijks een divers publiek te bereiken, opereert het orkest in een groot netwerk en zoeken we samenwerking met diverse partners. De samenwerkingen met (jeugd) theater, opera, dans en toneel maken het mogelijk om multidisciplinaire projecten te ontwikkelen waarmee we een meer divers en inclusief publiek aanspreken. Tevens brengen deze samenwerkingsprojecten een inclusieve en diverse cast op het podium. (Zie paragraaf 2.3. voor al onze samenwerkingspartners.)

Publiek

Door bovengenoemde uitvoeringen en activiteiten zijn we in staat geweest een diverser publiek te bereiken. In 2023 heeft hebben wij publieksonderzoek uit laten voeren met onder andere gebruik van het culturele doel-groepenmodel (Rotterdam Festivals). De uitkomsten bieden inzicht in het profiel van ons huidige, het voormalige en de potentiële bezoekers en dat geordend naar bezoek-frequentie, doelgroepen, leefstijlen, leeftijdscategorieën en woonplaats. Ook geeft het onderzoek informatie over de beweegredenen om Phion wel of niet (meer) te bezoeken en over de wensen ten aanzien van concertbezoek. Het onderzoek levert ons een schat aan gegevens op per doelgroep en per stad in Oost-Nederland. Met die gegevens en in samenwerking met de concert-zalen kunnen we de toegankelijkheid van ons symfonisch programma en de diversiteit van ons publiek de komende jaren verder vergroten. Het publieksonderzoek zal worden herhaald om het effect van acties te kunnen meten.

Personeel

In ons personeelsbeleid staan we open voor meer diversiteit en inclusie, waarbij we zorgdragen voor een veilige werk-omgeving waarin iedereen zichzelf kan zijn. Openheid is de toon bij Phion. Met 13 verschillende nationaliteiten komen er heel wat verschillende culturen en achtergronden

Foto: Concert Polyphonic

samen in onze organisatie. Bij de werving en selectie van nieuwe medewerkers wordt zo veel mogelijk gezocht naar kandidaten die de diversiteit nog verder kunnen vergroten. Onze vacatures worden altijd openbaar gemaakt en de teksten worden zo opgesteld dat deze voldoen aan de criteria van een inclusieve werkomgeving. De eerste ronde van onze proefspelen voor musici vindt blind plaats (achter gordijn) waardoor deze selectie op basis van gehoor plaatsvindt. Tevens zijn beleid en protocollen voor een veilige werksfeer omgezet in concrete maatregelen en wordt actief het gesprek gevoerd over sociale veiligheid (zie paragraaf 5.4). Onze Raad van Toezicht bestaat uit leden met diverse profielen qua kennis en ervaring, gender en culturele achtergrond.

Vastgesteld op 18 maart 2024 namens het bestuur van de Stichting Phion,

De heer J. Post, bestuurder

Jaarrekening 2023

Geconsolideerde Jaarrekening Stichting Phion en Stichting Remplaçanten

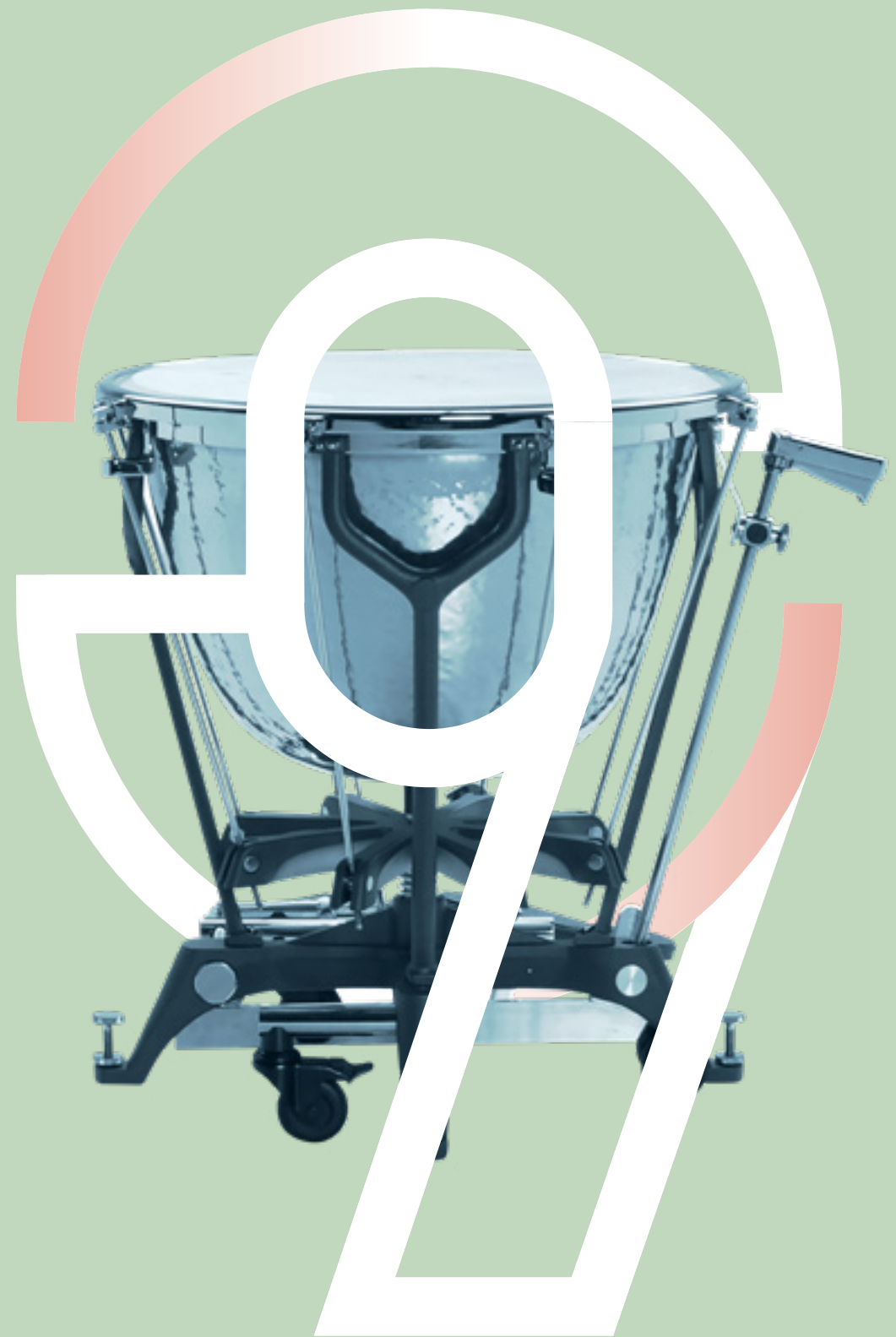
- 9.1. Balans
- 9.2. Exploitatierekening
- 9.3. Algemene toelichting
- 9.4. Toelichting op de balans
- 9.5. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
- 9.6. Toelichting op de exploitatierekening
- 9.7. Gebeurtenissen na balansdatum
- 9.8. Specificatie werkzame personen
- 9.9. Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen
- 9.10. Overige gegevens

Enkelvoudige Jaarrekening Stichting Phion

- 9.11. Balans
- 9.12. Exploitatie

Enkelvoudige Jaarrekening Stichting Remplaçanten

- 9.13. Balans
- 9.14. Exploitatie

9.0. Geconsolideerde Jaarrekening Stichting Phion en Stichting Remplaçanten

9.1. Balans

BALANS per 31 december		2023	2022
		€	€
Activa			
<i>Vaste activa</i>			
1. Materiële vaste activa		317.517	272.509
Totaal vaste activa		317.517	272.509
<i>Viottende activa</i>			
2. Vorderingen		1.623.004	1.083.901
3. Liquide middelen		2.248.300	4.074.750
Totaal viottende activa		3.871.304	5.158.651
Totaal activa		4.188.821	5.431.160
Passiva			
<i>Eigen vermogen</i>			
4. Stichtingskapitaal		54	54
5. Algemene reserve		730.275	1.765.345
6. Bestemmingsreserves		850.000	1.945.849
Totaal eigen vermogen		1.580.329	3.711.248
7. Voorzieningen jubilea		91.838	109.227
Totaal voorzieningen		91.838	109.227
8. Overige schulden en overlopende passiva		572.569	-
Totaal langlopende schulden		572.569	-
<i>Kortlopende schulden</i>			
Crediteuren		297.572	424.008
Belastingen en premies sociale verzekeringen		398.497	409.168
Overige schulden en overlopende passiva		1.248.016	777.509
8. Totaal kortlopende schulden		1.944.085	1.610.685
Totaal passiva		4.188.821	5.431.160
Solvabiliteitsratio			
		37,7%	68,3%
Current ratio			
		2,0	3,2

9.2. Exploitatierekening

Exploitatierekening		2023	Begroting 2023	2022
		€	€	€
Baten				
Eigen inkomsten				
	Recette/kaartverkoop	1.070.004	471.008	414.908
	Uitkoop	122.706	209.000	142.050
1	Totaal publieksinkomsten binnenland	1.192.710	680.008	556.959
	Sponsorinkomsten	92.450	72.900	82.250
	Vergoedingen co-producent	347.065	210.000	302.230
	Overige directe inkomsten	134.725	120.000	115.814
2	Totaal overige directe inkomsten	574.240	402.900	500.294
	Totaal directe inkomsten	1.766.950	1.082.908	1.057.253
3	Private middelen	471.268	430.000	473.800
	Totaal eigen inkomsten	2.238.218	1.512.908	1.531.053
Subsidies				
4	Totaal structureel OCW	8.928.045	8.694.006	8.416.284
5	Totaal structureel gemeente	216.550	201.551	176.005
6	Totaal structureel provincie	1.978.949	1.975.042	1.942.236
	Totaal structurele subsidies	11.123.544	10.870.599	10.534.525
7	Incidentele publieke subsidies	-	-	353.134
	Totaal subsidies	11.123.544	10.870.599	10.887.659
	TOTALE BATEN	13.361.762	12.383.507	12.418.712
Lasten				
Beheerlasten				
8	Beheerlasten personeel	1.913.989	1.511.107	1.525.367
9	Beheerlasten materieel	561.659	554.361	469.425
	Totaal beheerlasten	2.475.648	2.065.468	1.994.792
Activiteitenlasten				
10	Activiteitenlasten personeel	10.861.003	8.772.063	9.177.132
11	Activiteitenlasten materieel	2.153.664	2.039.550	1.451.828
	Totaal activiteitenlasten	13.014.667	10.811.613	10.628.960
	TOTALE LASTEN	15.490.315	12.877.081	12.623.751
	Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-2.128.553	-493.574	-205.040
12	Saldo rentebaten /-lasten	-2.366	-5.000	-17.382
13	EXPLOITATIERESULTAAT	-2.130.919	-498.574	-222.421
14	OPERATIONEEL RESULTAAT (excl. incidentele personele lasten)	-1.135.275	-498.574	-156.756
Resultaat bestemming				
	Exploitatieresultaat	-2.130.919		-156.756
	Dotatie bestemmingsreserve HR Beleid	-1.095.849		-
	Ontrekking bestemmingsreserve IT beleid	-		-350.000
	Ontrekking bestemmingsreserve Artistieke Innovatie	-		-300.000
	Ontrekking bestemmingsreserve Materiële vaste Activa	-		-250.000
	Dotatie/onttrekking Algemene reserve	-1.035.070		677.579
		-2.130.919		-222.421

9.3. **Algemene toelichting**

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig, qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Phion bestaan uit het bevorderen van de beleving van live symfonische muziek voor Oost-Nederland.

Voorschriften jaarverslaggeving

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de voorschriften van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 hetgeen blijkt uit de indeling van de jaarrekening.

Vergelijkende cijfers

Tenzij anders vermeld, zijn de cijfers van 2023 vergelijkbaar met de normbegroting 2023 en de vergelijkende cijfers 2022.

Gelieerde rechtspersonen (dochtermaatschappij van een rechtspersoon)

Conform artikel 2.26 lid 6 van de regeling op het specifiek cultuurbeleid en het handboek verantwoording cultuur-subsidies 2021-2024 geldt dat de jaarrekening van een ontvanger van vierjaarlijkse instellingssubsidie vergezeld gaat van de jaarrekeningen van dochtermaatschappijen van de instelling als bedoeld in artikel 24a van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek of andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. In plaats van afzonderlijke jaarrekeningen van de dochtermaatschappijen kan een geconsolideerde jaarrekening worden ingediend, waarin de afzonderlijke jaarrekeningen van moeder en dochter(s) zijn opgenomen.

De aan Stichting Phion gelieerde rechtspersoon Stichting Remplaçanten heeft als doel het beschikbaar stellen van musici aan Stichting Phion en is in de consolidatiekring opgenomen. Dit om reden van het feit dat het bestuur van Stichting Phion overwegende zeggenschap heeft in Stichting Remplaçanten.

De aan Stichting Phion verbonden Stichting Phion Fonds is niet in de consolidatiekring opgenomen. Dit om reden van het feit dat het bestuur van Stichting Phion geen overwegende zeggenschap heeft in Stichting HGO Fonds. Stichting Phion Fonds kwalificeert derhalve niet als een gelieerde rechtspersoon.

De aan Stichting Phion verbonden Stichting Vrienden van Phion is niet in de consolidatiekring opgenomen. Dit om reden van het feit dat het bestuur van Stichting Phion geen overwegende zeggenschap heeft in Stichting Vrienden van Phion. Stichting Vrienden van Phion kwalificeert derhalve niet als een gelieerde rechtspersoon.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Continuïteitsveronderstelling

Het boekjaar 2023 stond voor Stichting Phion in het teken van herstel na Corona. Met name de tweede helft van 2023 liet een stijging zien van bezoekersaantallen, publiek-sinkomsten en overige eigen inkomsten. Deze positieve ontwikkeling kon echter niet voorkomen dat 2023 wordt afgesloten met een negatief exploitatieresultaat ten gevolge van een onverwacht hoog verzuim met extra inhuur van extern personeel tot gevolg en extra (begrote) kosten voor een vertrekregeling van musici.

Op grond van de aanwezige reserves, kostenbesparende maatregelen in 2024-2028 en structurele extra bijdragen van OCW vanaf 2025 ter compensatie van hogere loonkosten als gevolg van fair pay in de sector is de verwachting dat de activiteiten kunnen worden voortgezet.

Daarnaast zal er voor de nieuwe BIS-periode 2025-2028 geen stelselwijziging plaatsvinden, worden bestaande subsidies naar verwachting gehandhaafd en wordt er door subsidieverstrekkers coulant omgegaan met onderliggende prestatienormen in de huidige BIS-periode. Om deze reden zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van Stichting Phion.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Op strijkinstrumenten wordt, met uitzondering van de contrabassen, niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde inclusief de transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders is vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Conform de voorschriften in het 'Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024' wordt onderscheid gemaakt tussen de algemene reserve en bestemmings-reserves in navolging van de actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 640 (RJ 640.310-318).

Bestemmingsreserve

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen worden, met uitzondering van projectsubsidies, in de exploitatierekening vermeld onder vermelding van de aard van de bestemming. Ook de besteding hiervan wordt afzonderlijk vermeld. Indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden verwerkt in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en). Indien in een volgend verslagjaar uit deze bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt geput, wordt deze besteding in de exploitatierekening als last verantwoord. Het saldo van de exploitatierekening wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de exploitatierekening wordt vervolgens een specificatie van de verwerking van dit saldo opgenomen, waaruit blijkt hoe dit saldo is verwerkt in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

Voorzieningen

Jubileumvoorziening

Er is een jubileumvoorziening gevormd voor personeels-leden die 25 en/of 40 jaar in dienst kunnen zijn. De uitkeringen zijn gebaseerd op de geldende CAO. In de voorziening wordt rekening gehouden met een blijfkans. De voorziening wordt naar rato opgebouwd tot aan de jubileumdatum. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde met een rekenrente van 3%.

Voorziening voor personeelsbeloningen

Stichting Phion heeft een pensioenregeling, die wordt gefinancierd door afdrachten aan het bedrijfstakpensioen-fonds ABP. Daarbij worden de opgebouwde aanspraken steeds in het betreffende kalenderjaar af gefinancierd door middel van kostendekkende premiebetalingen. De pensioen-verplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de stichting en worden in de balans opgenomen als voorziening. Bij eindloonregelingen wordt een verplichting (voorziening) voor (coming) backservice opgenomen indien toekomstige

salarisverhogingen op balansdatum reeds zijn toegezegd. De beleidsdekkingsgraad (het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de 12 laatste maanden) van het betrokken bedrijfstakpensioenfonds bedroeg eind 2023 113,9% (2022: 118,6%).

Op basis van de uitvoeringsovereenkomsten heeft Stichting Phion geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies. Ultimo 2023 heeft de stichting derhalve geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het exploitatieresultaat

Algemeen

Als exploitatieresultaat is bepaald, het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde diensten en de exploitatie- en overige lasten over het jaar waarop zij betrekking hebben, tenzij anders is vermeld. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Baten

De baten worden overwegend gevormd uit ontvangen overheidssubsidies, publieksinkomsten, sponsorinkomsten en bijdragen van (culturele) fondsen en gelieerde partijen. De bedragen zijn na aftrek van eventuele belastingen en kortingen.

Eigen baten

Als baten uit concerten zijn verantwoord de bruto recettes dan wel garantiebedragen of uitkoopsummen van gespeelde concerten in het boekjaar. De overige eigen baten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Subsidies

De subsidies worden op basis van toezeggingen van subsidiënten toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden lineair berekend.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Bijzondere baten/lasten

Als bijzondere baten en lasten worden aangemerkt die inkomsten en uitgaven die niet gerelateerd zijn aan enig cultureel ondernemerschap.

9.4. Toelichting op de balans

ACTIVA		2023	2022	
		€	€	
1. Materiële vaste activa				
Huisvesting		22.878	28.750	
Inventaris		26.839	15.949	
Software		3.797	8.594	
Hardware		7.453	675	
Vervoermiddelen		53.553	63.396	
Muziekinstrumenten		202.997	155.145	
Totaal materiële vaste activa		317.517	272.509	
Materiële vaste activa	Afschrijvings-percentage	Aanschaf-waarde ultimo 2022	Cumulatieve afschrijving ultimo 2022	Boekwaarde ultimo 2022
	€	€	€	€
Huisvesting	10%	220.670	191.920	28.750
Inventaris	10-20%	187.263	171.314	15.949
Software	10-33%	86.824	78.230	8.594
Hardware	10-33%	274.573	273.898	675
Vervoermiddelen	10-33%	75.263	11.866	63.396
Muziekinstrumenten	0-33%	971.658	816.514	155.144
Totaal materiële vaste activa		1.816.251	1.543.742	272.509
Materiële vaste activa	Afschrijvings-percentage	Aanschaf-waarde ultimo 2023	Cumulatieve afschrijving ultimo 2023	Boekwaarde ultimo 2023
		€	€	€
Huisvesting	10%	220.670	197.792	22.878
Inventaris	10-20%	204.228	177.389	26.839
Software	10-33%	86.824	83.027	3.797
Hardware	10-33%	273.404	265.950	7.453
Vervoermiddelen	10-33%	81.641	28.088	53.553
Muziekinstrumenten	0-33%	1.054.390	851.394	202.997
Totaal materiële vaste activa		1.921.157	1.603.640	317.517

De totale boekwaarde van de activa is gestegen door investeringen voor inventaris, vervoermiddelen en muziekinstrumenten.

Huisvesting

Het verloop van de boekwaarde van huisvesting betreft de reguliere afschrijving.

Inventaris

De boekwaarde van inventaris is gestegen vanwege een investering in koffieapparatuur en accessoires en netwerkkapparatuur. Daarnaast is sprake van reguliere afschrijving van bestaande inventaris.

Software

Het verloop van de boekwaarde van software betreft de reguliere afschrijving.

Hardware

De boekwaarde van hardware is gestegen door investeringen in laptops. Daarnaast is sprake van reguliere afschrijving van bestaande hardware.

Vervoermiddelen

Het verloop van de boekwaarde van vervoermiddelen betreft de reguliere afschrijving.

Muziekinstrumenten

De boekwaarde van de instrumenten is gestegen als gevolg van de aanschaf van een aan aantal contrabassen, trompetten en diverse accessoires. De aanschaf werd mede mogelijk gemaakt door een financiering van de Stichting Vrienden van Phion op basis van een positief advies van de mecenaat- en deskundigencommissie van de Stichting.

ACTIVA		2023	2022
2. Vorderingen			
Debiteuren			
Debiteuren		319.108	224.597
Voorziening dubieuze debiteuren		-23.250	-16.915
Totaal debiteuren		295.858	207.682
Belastingen en premies sociale verzekeringen			
Totaal BTW rekeningen		193.473	86.864
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen		193.473	86.864
Overige vorderingen en overlopende activa			
Nog te ontvangen bedragen		374.684	246.375
Bedrijfsfitness incl. inhouding		-	862
Waarborgsommen en depot		33.552	9.163
Rekening Courant Stichting Vrienden van Phion		126.144	-
Rekening Courant Stichting Phion Fonds		443.686	440.450
Vooruitbetaalde kosten		155.607	92.877
Loyalis		-	-373
Totaal overige vorderingen en overlopende activa		1.133.673	789.354
Totaal vorderingen		1.623.004	1.083.900

De totale vorderingen stijgen ten opzichte van 2022 door een stijging van debiteuren en nog te ontvangen bijdragen van diverse sponsors, subsidiënten en private partijen.

ACTIVA	2023	2022
3. Liquide middelen	€	€
Kas	1.915	1.915
ABN Amro	156.997	75.704
SNS Bank	334.474	89.949
Rabobank	1.754.914	3.907.182
Totaal liquide middelen	2.248.300	4.074.750

De liquide middelen dalen ten opzichte van 2022 door een negatief exploitatieresultaat in 2023 en een stijging van het totaal aan vorderingen. Het beleggingsbeleid van Stichting Phion is zeer defensief. Stichting Phion is zeer defensief. De liquide middelen zijn terstond opeisbaar.

PASSIVA	2023	2022
Eigen vermogen	€	€
4. Stichtingskapitaal	54	54
5. Algemene Reserve		
Saldo per 1 januari	1.765.345	1.087.766
Onttrekking bestemmingsreserves	-	900.000
Resultaatbestemming boekjaar	-1.035.070	-222.421
Saldo per 31 december	730.275	1.765.345
6. Bestemmingsreserve		
HR beleid	-	1.095.849
Eigen risico B3	850.000	850.000
Saldo per 31 december	850.000	1.945.849
Totaal Eigen vermogen	1.580.329	3.711.248

Ultimo 2023 bedraagt het totale eigen vermogen € 1.580.329 welke is opgebouwd uit stichtingskapitaal ad € 54, een algemene reserve ad € 730.275 en een bestemmingsreserve ad € 850.000. Volgens RJ 640.405 dienen de bedragen en mutaties in de jaarrekening te worden toegelicht.

Primair uitgangspunt bij het bepalen van de aard en omvang van de algemene reserve is het continuïteitsprincipe dat Phion in de toekomst bij wegvallende publieksinkomsten en/of subsidies of onverwachte gebeurtenissen met negatieve financiële gevolgen tenminste één jaar kan overleven en haar activiteiten kan voortzetten. Hiervoor is het streven om een reserve aan te houden binnen een bandbreedte van

circa € 1,0 – € 2,0 miljoen. Deze bandbreedte is onderworpen aan jaarlijkse herbeoordeling door het bestuur.

Ultimo 2023 is de algemene reserve gedaald tot onder het gewenste minimum van € 1,0 miljoen ten gevolge van een eenmalig negatief exploitatieresultaat. Op basis van de meerjarenbegroting van Phion en begrote positieve exploitatieresultaten in met name 2024 en 2025 zal de algemene reserve ultimo 2024 reeds binnen de beoogde brandbreedte liggen en daarna verder aangroeien om financiële tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen

Bestemmingsreserve HR beleid

De bestemmingsreserve HR-beleid is gevormd op basis van beleidskeuzes gericht op de uitvoering van de verdere integratie tot één groot symfonisch orkest. In 2023 is de bestemmingsreserve met dit doel aangewend ter financiering van een vrijwillige vertrekregeling voor musici en incidentele personele lasten in 2023 ten gevolge van het beëindigen van een aantal arbeidsovereenkomsten.

De vrijwillige vertrekregeling heeft als doel om de bezetting van musici in lijn te brengen met een flexibele en wendbare formatie en beheersbaarheid van loonkosten gericht op de toekomst.

De bestemmingsreserve kent het volgende verloop:

PASSIVA	2023	2022
	€	€
Saldo per 1 januari	1.095.849	550.000
Dotatie bestemmingsreserve	-	-
Resultaatbestemming boekjaar	-1.095.849	545.849
Saldo per 31 december	-	1.095.849

Bestemmingsreserve Eigen risico B3

Stichting Phion is eigen risicodrager voor de WW, omdat het de B3 status heeft. Dit heeft als voordeel dat er geen premies sociale verzekeringen worden afgedragen, maar er dient wel een reserve te worden gevormd voor situaties waarin personeel incidenteel

afvloeit door persoonlijke factoren met beëindiging van de arbeidsovereenkomst tot gevolg. In 2022 hebben geen mutaties plaatsgevonden op de reserve.

De bestemmingsreserve kent het volgende verloop:

PASSIVA	2023	2022
Saldo per 1 januari	850.000	850.000
Dotatie bestemmingsreserve	-	-
Resultaatbestemming boekjaar	-	-
Saldo per 31 december	850.000	850.000

PASSIVA	2023	2022
7. Voorzieningen	€	€
Voorzieningen Jubilea	91.838	109.227
Voorziening campagne marketing & sales	-	-
Totaal voorzieningen	91.838	109.227

*) De voorziening uitgestelde beloningen werknemers dekt de geschatte waarde van toekomstige verplichtingen uit hoofde van de cao tot betaling van gratificaties aan ultimo jaar in dienst zijnde werknemers vanwege het bereiken van een bepaalde anciënniteit in dienstjaren.

De voorziening jubilea(uitgestelde beloning werknemers)dekt de geschatte waarde van toekomstige verplichtingen uit hoofde van de cao tot betaling van gratificaties aan ultimo jaar in dienst zijnde werknemers vanwege het bereiken van een bepaalde anciënniteit in dienstjaren.

De voorzieningen zijn getroffen in lijn met de bepalingen in artikel 374 BW 2 Titel 9 en actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 252). De voorziening voor een campagne van marketing & sales als gevolg van de coronacrisis is in 2022 dankbaar aangewend.

PASSIVA	2023	2022
8. Langlopende schulden	€	€
Overige schulden en overlopende passiva		
Vertrekregeling	572.569	-
Totaal langlopende schulden	572.569	-

De totale kortlopende schulden stijgen ten opzichte van 2022, omdat er in 2023 een reservering is getroffen voor musici die gebruik hebben gemaakt van de vrijwillige vertrekregeling waarvan een deel wordt verantwoord onder de kortlopende schulden.

PASSIVA	2023	2022
9. Kortlopende schulden	€	€
Crediteuren		
Crediteuren	297.572	424.008
Totaal crediteuren	297.572	424.008
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	283.296	258.232
Pensioenpremie	115.201	150.936
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	398.497	409.168
Overige schulden en overlopende passiva		
Sociaal fonds	3.822	-
Vakantietoelage	252.047	259.972
Eindejaarsuitkering	11.464	11.707
Verlofdagen	-	23.535
Persoonlijk budget	253.655	229.250
Vertrekregeling	322.642	-
Te betalen lonen remplacanten	91.171	90.741
Te betalen netto lonen	3.124	-
Overige overlopende passiva	310.091	162.304
Totaal overige schulden en overlopende passiva	1.248.016	777.509

De totale langlopende schulden in 2023 zijn een gevolg van de reservering welke is Getroffen voor musici die gebruik hebben gemaakt van de vrijwillige vertrekregeling waarvan een deel wordt verantwoord onder de langlopende schulden. De schuld met een looptijd langer dan vijf jaar bedraagt € 5.372.

9.5. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet in de balans opgenomen rechten

Subsidie

Op advies van de Raad voor Cultuur d.d. 4 juni 2020 is door de Minister van OCW bij brief d.d. 15 september 2020 aan Stichting Phion een structurele jaarlijkse subsidie toegekend voor de periode 2021-2024 van € 7.971.160 plus eventuele loon- en prijscompensatie.

De Minister van OCW heeft per brief d.d. 25 mei 2023 met kenmerk 147827/25093652 de subsidie voor 2023 vastgesteld op € 8.928.045.

Sponsoring zakelijk	
Per ultimo boekjaar zijn de lopende sponsorcontracten als volgt:	
Agfra Holding	tot 31-12-2024
Dirkzwager	tot 31-12-2024
Eshgro	tot 31-08-2027
Den Hartog Heuff Notarissen	tot 31-12-2024
Koninklijke Burgers Zoo	tot 31-08-2025
Unica (Stichting Warm nest)	tot 31-08-202
Urenco	tot 31-12-2024
DK makelaars	tot 31-12-2024

De totale waarde van toekomstige sponsorcontracten bedraagt € 118.000. Met diverse bestaande en nieuwe sponsoren worden gesprekken gevoerd over verlenging of toetreding als sponsor van het orkest. Daarnaast zijn er fondsen, vrienden en mecenasen die jaarlijks een ruimhartige bijdrage leveren aan de activiteiten en doelstellingen van Stichting Phion.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet in de balans opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan 5 jaar en zijn als volgt opgebouwd:

	<5 jr	5-10 jr	> 10 jr.
Huisvesting	2.022.476	-	-
Faciliteiten	81.319	-	-
IT	19.861	-	-
	2.123.655		

De belangrijkste verplichtingen worden gevormd door huisvestingskosten voor het orkest en de staf. Deze verplichtingen voor huisvesting zijn als volgt opgebouwd:

Stichting Phion is met de gemeente Enschede een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van het muziekcentrum. Het huurcontract is contractueel beëindigd op 15 augustus 2020. De overeenkomst wordt telkens voortgezet voor een aansluitende periode van 1 jaar.

Inzake faciliteiten voor repetities en concerten enerzijds en kantoor- en bergruimte anderzijds in Muis Sacrum te Arnhem is d.d. 16 juli 2021 met de ‘Gemeentelijke Dienst Muis Sacrum Schouwburg Arnhem’ een huurovereenkomst afgesloten. De huurovereenkomst heeft een looptijd tot en met 31 december 2028.

Stichting Phion is met ARTEZ Conservatorium een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van kantoorruimte aan de van Essengarde in Enschede. Het huurcontract is contractueel beëindigd op 1 juni 2020. De overeenkomst wordt telkens voortgezet voor een aansluitende periode van 1 jaar.

Stichting Phion heeft in 2023 het kantoorpand aan het Velperplein 19 te Arnhem verruild voor een kantoorpand in het Vestagebouw aan de Jansbuitensingel 5 te Arnhem. De huur van het kantoorpand aan het Velperplein 19 te Arnhem is opgezegd en eindigt op 31 december 2024. De huur van het Vestagebouw heeft een looptijd tot en met 31 augustus 2028.

Garanties
Er zijn geen bankgaranties verstrekt.

9.6. Toelichting op de exploitatierekening

BATEN	2023	Begroting 2023	2022
Eigen inkomsten	€	€	€
1. Publieksinkomsten binnenland			
Recette/kaartverkoop	1.070.004	471.008	414.908
Uitkoop	122.706	209.000	142.050
Totaal publieksinkomsten	1.192.710	680.008	556.959
De publieksinkomsten bedragen 53% van de totale eigen inkomsten en stijgen ten opzichte van 2022 als gevolg van het einde van de coronacrisis, waardoor bezoekersaantallen toenamen en publieksinkomsten stegen. Tevens is er in 2023 gekozen voor een uitbreiding van het aantal activiteiten, waarvan een aantal zeer goed bezocht zijn. Vanwege onzekerheid inzake herstel na corona zijn de publieksinkomsten conservatief begroot. De inkomsten uit recette/kaartverkoop bestaan uit kaartverkoop van concerten in de regio Gelderland en Overijssel (Arnhem, Enschede, Nijmegen, Apeldoorn, Doetinchem, Zutphen, Zwolle, Deventer) en diverse overige locaties in de regio en daarbuiten. Uitkoop betreft inkomsten uit concerten waarbij een vaste vergoeding is overeengekomen.			
2. Overige directe inkomsten			
Sponsorinkomsten	92.450	-	82.250
Vergoeding coproducent	347.065	210.000	302.230
Opbrengst educatie	115.825	120.000	75.895
Overige directe inkomsten	18.900	-	39.919
Totaal overige directe inkomsten	574.240	330.000	500.294
De overige directe inkomsten stijgen licht ten opzichte van 2022 door extra inkomsten uit begeleiding, co-producties, educatie en sponsoring. De inkomsten stijgen ten opzichte van de begroting, omdat een grote bijdrage van een coproducent in de begroting met de kosten was verrekend. Voor een overzicht van de sponsors wordt verwezen naar de balans.			
De opbrengst educatie bestaat met name uit bijdragen van verschillende cultuurcentra in de belangrijkste speelsteden van Oost-Nederland met als doel om kunst, cultuur en erfgoed vast onderdeel van de lesprogramma's van kinderen te maken. De overige directe inkomsten betreffen inkomsten van enkele fondsen en opbrengsten uit verhuur van instrumenten.			
3. Private middelen			
Bijdrage Apollo	120.000	80.000	80.000
Bijdrage Stichting Vrienden	102.761	35.000	192.146
Donaties en overige bijdragen	248.507	387.900	201.655
Total private middelen	471.268	502.900	473.801
Totaal eigen inkomsten	2.238.218	1.512.908	1.531.054

De totale private middelen zijn in lijn met 2022. Ten opzichte van de begroting zijn er meer bijdragen ontvangen van Apollo en hebben bijdragen van het Heersink Innovatiefonds een meerjarige bestemming gekregen. De totale eigen inkomsten bedragen 17% van de totale baten en stijgen ten opzichte van 2022 door met name een stijging van inkomsten uit recettes en kaartverkoop welke conservatief zijn begroot.

BATEN	2023	Begroting 2023	2022
Subsidies	€	€	€
4. Structurele subsidie OCW			
Structurele subsidie OCW	8.928.045	8.694.006	8.416.284
Totaal structurele subsidie OCW	8.928.045	8.694.006	8.416.284
5. Structurele subsidie gemeente			
Subsidie gemeente Arnhem	83.880	69.528	69.736
Subsidie gemeente Apeldoorn	20.000	20.000	-
Subsidie gemeente Enschede	82.670	82.023	80.811
Subsidie gemeente Nijmegen	30.000	30.000	25.458
Totaal structurele subsidie gemeente	216.550	201.551	176.005
6. Structurele subsidie provincie			
Subsidie provincie Overijssel	950.000	950.000	950.000
Subsidie provincie Gelderland	1.028.949	1.025.042	992.236
Totaal structurele subsidie provincie	1.978.949	1.975.042	1.942.236
7. Incidentele publieke subsidies			
Incidentele publieke subsidie	-	-	353.134
Totaal incidentele publieke subsidie	-	-	353.134
Totaal subsidies	11.123.544	10.870.598	10.887.659
TOTALE BATEN	13.361.762	12.383.506	12.418.713

De totale baten stijgen ten opzichte van 2022 door een stijging van de eigen inkomsten als gevolg van het einde van de coronacrisis en uitbreiding van (succesvolle) activiteiten. De totale baten uit subsidies zijn gestegen ten gevolge van indexatie.

De structurele subsidie van OCW stijgt ten opzichte van 2022 door jaarlijkse indexatie (prijs- en loonindexatie). De subsidie is volledig aangewend in het verslagjaar.

De structurele subsidie van de gemeenten stijgt ten opzichte van 2022 door indexatie en een bijdrage van de gemeente Apeldoorn. De subsidies van Enschede, Arnhem en Nijmegen zijn toegekend voor de symfonische en educatieve activiteiten van Phion in de gemeenten. De subsidies zijn volledig aangewend in het verslagjaar.

De structurele subsidie van de provincies Gelderland en Overijssel stijgt ten opzichte van 2022 door indexatie van de subsidie van provincie Gelderland. De subsidie van de provincie Overijssel wordt tot op heden niet geïndexeerd. De subsidies zijn volledig aangewend in het verslagjaar.

LASTEN	2023	Begroting 2023	2022
Beheerlasten	€	€	€
8. Beheerlasten personeel			
Dienstverbanden	1.086.178	1.119.512	1.000.186
Flexibele inhuur	677.746	274.895	378.278
Overige beheerslasten	150.065	116.700	146.904
Totaal beheerlasten personeel	1.913.989	1.511.107	1.525.368

De totale beheerlasten personeel ad € 1.913.989 stijgen ten opzichte van 2022 en de begroting 2023 door hogere lasten voor flexibele inhuur ten gevolge hoog langdurig verzuim, verloop van personeel en voor de operatie noodzakelijke externe inhuur om dit op te vangen.

De beheerslasten personeel betreffen lasten voor dienstverbanden van stafmedewerkers (exclusief artistieke zaken en productie), flexibele inhuur (ondersteuning staf) en overige beheerslasten (vergaderingen, arbo zaken, medewerkersbijeenkomsten).

LASTEN	2023	Begroting 2023	2022
9. Beheerlasten materieel			
Huisvesting	169.741	164.099	106.969
Kantoor	312.924	288.725	302.000
Organisatiekosten	78.994	101.537	60.455
Totaal beheerlasten materieel	561.659	554.361	469.424
Totaal Beheerlasten	2.475.648	2.065.468	1.994.792

De totale beheerlasten materieel ad € 561.659 zijn in lijn met de begroting en stijgen ten opzichte van 2022 door hogere tijdelijke huurlasten als gevolg van de verhuizing naar een nieuw kantoorpand in Arnhem. De beheerlasten materieel betreffen lasten voor

huisvesting (huur kantoren, schoonmaak, parkeren), kantoor (telefonie, kantoorartikelen, IT, verzekeringen, abonnementen) en organisatiekosten (contributies, lidmaatschappen, accountant, representatie, juridisch advies, vrijwilligers).

LASTEN	2023	Begroting 2023	2022
Activiteitenlasten	€	€	€
10. Activiteitenlasten personeel			
Musici	9.191.878	7.506.061	7.602.363
Niet-musici	1.669.125	1.266.002	1.574.768
Totaal activiteitenlasten personeel	10.861.003	8.772.063	9.177.131
De totale activiteitenlasten personeel ad € 10.861.003 stijgen ten opzichte van 2022 en de begroting 2023 ten gevolge van een stijging van kosten voor musici (vrijwillige vertrekregeling, meer inhuur van remplaçanten en solisten) en niet-musici (flexibele inhuur).			
Musici			
Dienstverbanden	6.438.109	5.355.171	5.536.041
Overige personele kosten	78.365	86.522	111.065
Flexibele inhuur	1.694.804	1.204.398	1.367.960
Totaal orkestmusici	8.211.278	6.646.091	7.015.066
Dirigenten	352.907	444.750	305.056
Solisten	627.693	415.220	282.241
Totaal musici	9.191.878	7.506.061	7.602.363

De totale lasten voor musici ad € 9.191.878 stijgen ten opzichte van 2022 en de begroting 2023 door hogere kosten voor dienstverbanden (vrijwillige vertrekregeling), flexibele inhuur (meer inhuur remplaçanten door verzuim en uitbreiding activiteiten) en solisten (ten gevolge van type programmering). De vrijwillige vertrekregeling heeft als doel om de bezetting van musici in lijn te brengen met de gewenste formatie, mede gericht op financiële beheersbaarheid in de toekomst. De verwachte kosten voor de vertrekregeling zijn voor 2023 voorzien en begroot, maar gesaldeerd met de bestemmingsreserve die hiervoor is gevormd.

LASTEN	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Niet-musici			
Dienstverbanden	1.328.810	1.139.962	1.255.745
Activiteitenlasten	35.914	32.000	37.276
Flexibele inhuur	304.401	94.040	281.747
Totaal Niet-musici	1.669.125	1.266.002	1.574.768

De totale lasten voor niet-musici ad € 1.669.125 zijn in lijn met 2022 en stijgen ten opzichte van de begroting 2023 vanwege hogere kosten voor flexibele inhuur door (langdurig) verzuim en moeilijk in te vullen vacatures.

LASTEN	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
11. Activiteitenlasten materieel			
Bedrijfsmiddelen	611.543	555.250	548.420
Materieel uitvoering	854.694	823.200	491.005
Marketing	682.392	661.100	332.831
Educatie	5.035	-	79.572
Totaal activiteitenlasten materieel	2.153.664	2.039.550	1.451.828

De totale activiteitenlasten materieel ad € 2.153.664 stijgen ten opzichte van 2022 door een uitbreiding van de (begrote) activiteiten in 2023. De kosten voor bedrijfsmiddelen bestaan uit (geïndexeerde) kosten voor huur van de Muziekcentra (Muziekcentrum Enschede en Musis Arnhem) ten behoeve van repetities en afschrijvingskosten. De uitvoeringskosten bestaan uit productiekosten, waaronder kosten voor aanschaf muziekmateriaal, muziekrechten, techniek en podiumbouw en vervoer voor musici en instrumenten. De kosten voor marketing bestaan uit kosten voor merkactivatie, marketingcampagnes, en promotiekosten en stijgen ten opzichte van 2022 door een intensivering van de marketingactiviteiten.

LASTEN	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
12. Saldo rentebaten / -lasten			
Rente liquiditeiten	-2.366	-5.000	-17.382
Totaal Rente liquiditeiten	-2.366	-5.000	-17.382

De rentekosten dalen ten opzichte van 2022 door de lagere negatieve rente die banken berekenen boven een bepaald saldo.

13. Exploitatieresultaat			
Totaal Exploitatieresultaat	-2.130.919	-498.574	-222.421

Het negatieve exploitatieresultaat ad € 2.130.919 stijgt ten opzichte van 2022 ten gevolge van incidentele kosten voor de vertrekregeling en hogere lasten voor flexibele inhuur ten gevolge hoog langdurig verzuim, verloop van personeel en externe inhuur.

Het exploitatieresultaat wordt deels in mindering gebracht op de algemene reserve en gefinancierd door de bestemmingsreserve HR die gevormd is ter financiering van de vertrekregeling.

14. Saldo rentebaten / -lasten			
Exploitatieresultaat	-2.130.919	-498.574	-222.421
Incidentele bijzondere personele lasten	995.644	-	65.665
Operationeel resultaat	-1.135.275	-498.574	-156.756

9.7. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich, anders dan de implicaties en ontwikkelingen rondom de corona pandemie, geen ontwikkelingen van betekenis voorgedaan binnen en buiten Stichting Phion waar rekening gehouden mee dient te worden.

9.8. Specificatie werkzame personen

Specificatie werkzame personen	aantal pers.	2023			aantal pers.	2022		
		aantal fte	aantal uren	bedrag		aantal fte	aantal uren	bedrag
Uren werkweek fte	-	-	37	-	-	-	37	-
Werknemers in vaste dienst (onb. tijd)	-	87	-	7.849.138	-	95	-	7.338.071
Werknemers in tijdelijke dienst (bep. tijd)	-	27	-	2.698.764	-	24	-	1.821.861
Ingehuurde zelfstandigen/ freelancers	-	-	14.104	1.962.747	-	-	8.927	1.247.321
Stagiair(e)s	2	-	-	2.336	1	-	-	-
Vrijwilligers	31	-	-	7.600	29	-	-	7.200

De tabel is opgenomen volgens de richtlijnen van het ‘Handboek verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024’ en dient om meer inzichten te geven in de ontwikkeling van fair practice ten aanzien van werkenden in de sector. In de tabel zijn alle personen opgenomen die werkzaamheden hebben verricht voor de organisatie. Het gaat om personen die

onder de rechtstreekse aansturing of in opdracht van de organisatie werken en een bijdrage leveren aan de activiteiten van de organisatie. In 2023 zijn de musici remplacanten verantwoord onder ‘werknemers in tijdelijke dienst’. De vergelijkende cijfers 2022 zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. Deze tabel is naar beste inzicht ingevuld.

9.9. Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen
met een dienstbetrekking

	2023	2022
Bedragen x € 1	J. Post	J. Post
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling	01/01/23 – 31/12/23	01/01/22 – 31/12/22
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 152.518	€ 150.241
Beloning betaalbaar op termijn	-	-
Subtotaal	€ 152.518	€ 150.241
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 152.518	€ 150.241
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Leidinggevende topfunctionarissen
zonder dienstbetrekking

	2023	2022
Bedragen x € 1	P. Siebinga	P. Siebinga
Functiegegevens	Algemeen directeur a.i.	Algemeen directeur a.i.
Kalenderjaar	2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang-einde)	01/01/23 – 01/07/23	24/10/22 – 31/12/23
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	6	3
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	875	317
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 140	€ 140
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 212	€ 206
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 185.500	€ 65.302
Bezoldiging (alle bedragen excl. btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 122.500	€ 45.290
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 122.500	€ 45.920
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 122.500	€ 45.290
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Gegevens 2023		
Naam topfunctionaris	Functie	Periode
De heer M. Boumans	Voorzitter	Gehele jaar
De heer A. Bossema	Lid	Gehele jaar
Mevrouw S.N. Meijer	Lid	Gehele jaar
Mevrouw Y. Çegerek	Lid	Gehele jaar
Mevrouw A. Koç	Lid	Gehele jaar
De heer J.J.W. Esmeijer	Lid	Tot 1 juli 2023
Mevrouw M. Luizink	Lid	Tot 1 juli 2023
De heer L.P. Kamphuis	Lid	Tot 13 december 2023
Mevrouw A.H. de Lange	Lid	Tot 1 september 2023
De heer J.H.B. Diepenmaat	Lid	Per 16 oktober 2023
Mevrouw I.T.J. Grimm-Ruiterkamp	Lid	Per 16 oktober 2023

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

9.10. Overige gegevens

Statutaire bepaling inzake resultaatbestemming

Er is geen statutaire bepaling inzake resultaatbestemming. Het exploitatieresultaat wordt bestemd conform de geldende richtlijnen van het Ministerie van OCW.

Enkelvoudige Jaarrekening Stichting Phion

Toelichting op de enkelvoudige balans

Voor het opstellen van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Phion zijn de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling gehanteerd die ook voor de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast. Voor een toelichting op de materiële vaste activa, voorraden, vorderingen en overlopende activa alsmede voor de voorzieningen, langlopende schulden, kortlopende schulden en overlopende passiva wordt verwezen naar de desbetreffende toelichting op de geconsolideerde balans.

Toelichting op de enkelvoudige exploitatierekening

Het negatieve exploitatieresultaat van Stichting Phion voor consolidatie bedraagt € 2.130.919. Het operationele resultaat bedraagt € 1.135.275.

9.11. Balans

Enkelvoudige balans Stichting Phion per 31 december		
	2023	2022
	€	€
Activa		
Vaste activa		
1. Materiële vaste activa	317.517	272.509
Totaal vaste activa	317.517	272.509
Vlottende activa		
2. Vorderingen	1.756.661	982.304
3. Liquide middelen	1.914.353	3.985.534
Totaal vlottende activa	3.671.014	4.967.838
Totale activa	3.988.531	5.240.347
Passiva		
Eigen vermogen		
4. Stichtingskapitaal	54	54
5. Algemene reserve	730.275	1.765.345
6. Bestemmingsreserves	850.000	1.945.849
Totaal eigen vermogen	1.580.329	3.711.248
7. Voorzieningen jubilea	91.838	109.227
Totaal voorzieningen	91.838	109.227
8. Overige schulden en overlopende passiva	572.569	-
Totaal langlopende schulden	572.569	777.509
Kortlopende schulden		
Crediteuren	297.572	424.008
Belastingen en premies sociale verzekeringen	312.507	355.960
Overige schulden en overlopende passiva	1.133.716	639.904
8. Totaal kortlopende schulden	1.743.795	1.419.872
Totaal passiva	3.988.531	5.240.347
Solvabiliteitsratio	39,6%	70,8%
Current ratio	2,1	3,5

9.12. Exploitatierekening

		Begroting		
Enkelvoudige exploitatierekening Stichting Phion		2023	2023	2022
		€	€	€
Baten				
Eigen inkomsten				
	Recette/kaartverkoop	1.070.004	471.008	414.908
	Uitkoop	122.706	209.000	142.050
1	Totaal publieksinkomsten binnenland	1.192.710	680.008	556.959
	Sponsorinkomsten	92.450	-	82.250
	Vergoedingen co-producent	347.065	210.000	302.230
	Overige directe inkomsten	134.725	120.000	115.814
2	Totaal overige directe inkomsten	574.240	330.000	500.294
	Totaal directe inkomsten	1.766.950	1.010.008	1.057.253
3	Private middelen	471.268	502.900	473.800
	Totaal eigen inkomsten	2.238.218	1.512.908	1.531.053
Subsidies				
4	Totaal structureel OCW	8.928.045	8.694.006	8.416.284
5	Totaal structureel gemeente	216.550	201.551	176.005
6	Totaal structureel provincie	1.978.949	1.975.042	1.942.236
	Totaal structurele subsidies	11.123.544	10.870.599	10.534.525
7	Incidentele publieke subsidies	-	-	353.134
	Totaal subsidies	11.123.544	10.870.599	10.887.659
	TOTALE BATEN	13.361.762	12.383.507	12.418.712
Lasten				
Beheerlasten				
8	Beheerlasten personeel	1.913.989	1.511.107	1.525.367
9	Beheerlasten materieel	561.659	554.361	469.425
	Totaal beheerlasten	2.475.648	2.065.468	1.994.792
Activiteitenlasten				
10	Activiteitenlasten personeel	10.861.003	8.772.063	9.177.132
11	Activiteitenlasten materieel	2.153.664	2.039.550	1.451.828
	Totaal activiteitenlasten	13.014.667	10.811.613	10.628.960
	TOTALE LASTEN	15.490.315	12.876.801	12.623.751
	Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-2.128.553	-493.294	-205.040
12	Saldo rentebaten /-lasten	-2.366	-5.000	-17.382
13	EXPLOITATIERESULTAAT	-2.130.919	-498.294	-222.421
14	OPERATIONEEL RESULTAAT (excl. incidentele personele lasten)	-1.135.275	-498.294	-156.756
Resultaat bestemming				
	Exploitatieresultaat	-2.130.919		-222.421
	Dotatie bestemmingsreserve HR Beleid	-1.095.849		-
	Ontrekking bestemmingsreserve IT beleid	-		-350.000
	Ontrekking bestemmingsreserve Artistieke Innovatie	-		-300.000
	Ontrekking bestemmingsreserve Materiële vaste Activa	-		-250.000
	Dotatie/onttrekking Algemene reserve	-1.035.070		677.579
		-2.130.919		-222.421

Enkelvoudige Jaarrekening Stichting Remplaçanten

Toelichting op de enkelvoudige balans

Voor het opstellen van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Remplaçanten zijn de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling gehanteerd die ook voor de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast. Voor een toelichting op de materiële vaste activa, voorraden, vorderingen en overlopende activa alsmede voor de voorzieningen, langlopende schulden, kortlopende schulden en overlopende passiva wordt verwezen naar de desbetreffende toelichting op de geconsolideerde balans.

Toelichting op de enkelvoudige exploitatierekening

Het resultaat van de Stichting Remplaçanten voor consolidatie is nihil.

9.13. Balans

Enkelvoudige balans Stichting Remplaçanten		
per 31 december	2023	2022
	€	€
Activa		
Vaste activa		
1. Materiële vaste activa	-	-
Totaal vaste activa	-	-
Vlottende activa		
2. Vorderingen	270.638	430.997
3. Liquide middelen	333.948	89.216
Totaal vlottende activa	604.586	520.213
Totale activa	604.586	520.213
Passiva		
Eigen vermogen		
4. Stichtingskapitaal	-	-
5. Algemene reserve	-	-
6. Bestemmingsreserves	-	-
Totaal eigen vermogen	-	-
7. Voorzieningen jubilea	-	-
Totaal voorzieningen	-	-
Kortlopende schulden		
Crediteuren	-	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen	85.990	53.208
Overige schulden en overlopende passiva	518.596	467.005
8. Totaal kortlopende schulden	604.586	520.213
Totaal passiva	604.586	520.213

9.14. Exploitatierekening

		Begroting		
Enkelvoudige exploitatierekening		2023	2023	2022
Stichting Remplaçanten		€	€	€
Baten				
Eigen inkomsten				
Recette/kaartverkoop	-	-	-	-
Partage	-	-	-	-
Uitkoop	-	-	-	-
1 Totaal publieksinkomsten binnenland	-	-	-	-
Sponsorinkomsten	-	-	-	-
Vergoedingen co-producent	-	-	-	-
Overige directe inkomsten	1.671.935	-	1.412.843	
2 Totaal overige directe inkomsten	1.671.935	-	1.412.843	
Totaal directe inkomsten	1.671.935	-	1.412.843	
3 Private middelen	-	-	-	-
Totaal eigen inkomsten	1.671.935	-	1.412.843	
Subsidies				
4 Totaal structureel OCW	-	-	-	-
5 Totaal structureel gemeente	-	-	-	-
6 Totaal structureel provincie	-	-	-	-
Totaal structurele subsidies	-	-	-	-
7 Incidentele publieke subsidies	-	-	-	-
Totaal subsidies	-	-	-	-
TOTALE BATEN	1.671.935	-	1.412.843	
Lasten				
Beheerlasten				
8 Beheerlasten personeel	-	-	-	-
9 Beheerlasten materieel	-	-	-	-
Totaal beheerlasten	-	-	-	-
Activiteitenlasten				
10 Activiteitenlasten personeel	1.670.325	-	1.410.759	
11 Activiteitenlasten materieel	-	-	1.198	
Totaal activiteitenlasten	1.670.325	-	1.411.957	
TOTALE LASTEN	1.670.325	-	1.411.957	
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	1.610	-	887	
12 Saldo rentebaten /-lasten	-1.610	-	-887	
13 EXPLOITATIERESULTAAT	-	-	-	

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur en de Raad van Toezicht van:
Stichting Phion

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Phion te Deventer gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Phion per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024;
- is de jaarrekening in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de exploitatierekening over 2023; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, en het Accountantsprotocol Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Phion zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van een onzekerheid in de jaarrekening vanwege de toekenning van subsidies

In de jaarrekening zijn subsidies verantwoord waar subsidiebeschikkingen aan ten grondslag liggen. In deze beschikkingen zijn verschillende te behalen doelen en te leveren prestaties opgenomen, waarover pas na totstandkoming van deze jaarrekening verantwoording zal worden afgelegd, op basis waarvan de subsidieverstrekkers vaststellingsbesluiten zullen nemen. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de veronderstelling dat de desbetreffende subsidies ongewijzigd definitief worden vastgesteld. Deze situatie doet geen afbreuk aan onze conclusie.

☎ 0800 - 26 63 476

 info@confirm.eu

 www.confirm.nu

Doetinchem	Elst (Gld)	Veenendaal	Zeist
Gildenbroederslaan 6	Nieuwe Aarnsestraat 90	J.G. Sandbrinkstraat 2A	Huis ter Heideweg 12
7005 BM Doetinchem	6662 NK Elst	3901 EZ Veenendaal	3705 LZ Zeist
KVK 58510052 bank: NL58 RABO 0140 1906 86 BTW NL853069980B01			

Panie voor Audit

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- het activiteitenverslag;
- de prestatieverantwoording;
- de overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024 vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen de andere informatie in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheid van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024 en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Parasie voor Audit

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Elst, 14 maart 2024

Coöperatie ConFirm U.A.

w.g.

G. van der Vliet RA

Bijlagen

Bijlage 1

Bijlage 1

Raad van Toezicht – samenstelling, rooster van aftreden en nevenfuncties (per 31-12-2023)

Achternaam	Initialen	Bestuurs-/ bestuursfunctie	Datum aanstelling	Datum aftreden	1e, 2e, termijn	Hernoembaar tot
Bossema	Ard	Lid Voorzitter auditcommissie	01-09-2021	01-09-2025	1e	01-09-2029
Boumans	Mark	Voorzitter Voorzitter remuneratiecommissie	01-09-2019	01-09-2027	2e	n.v.t.
Çegerek	Yasemin	Lid Lid klankbordcommissie inhoud	01-01-2023	01-01-2027	1e	01-01-2031
Diepenmaat	Joost	Lid Lid audit commissie	16-10-2023	16-10-2027	1e	16-10-2031
Grimm-Ruiterkamp	Inge	Vice voorzitter	16-10-2023	16-10-2027	1e	16-10-2031
Koç	Ayfer	Lid Lid remuneratiecommissie	01-01-2023	01-01-2027	1e	01-01-2031
Meijer	Simone	Lid Lid klankbordcommissie inhoud	01-09-2021	01-09-2025	1e	01-09-2029

(Neven)functies leden Raad van Toezicht

De heer A. Bossema

- Directeur Marketing & Strategie Koninklijke Grolsch
- Bestuurslid SIRE, Stichting Ideële reclame

De heer mr. M. Boumans MBA MPM

- Burgemeester gemeente Doetinchem
- Voorzitter RvT Kenniscentrum Sport en Bewegen
- Voorzitter RvT Zorggroep St. Maarten
- Lid Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming
- Lid bestuur Erfgoed Landfort

Mevrouw Y. Çegerek

- Wethouder gemeente Brummen
- Lid Raad van Toezicht Nederlands Openluchtmuseum
- Lid Raad van Advies Mission Reuse

De heer J.H.B. Diepenmaat

- Co-founder en COO Moneybird

Mevrouw I.T.J. Grimm- Ruiterkamp

- Voorzitter College van Bestuur Hogeschool Windesheim
- Lid Economic Board Regio Zwolle
- Lid Economic Board Regio Flevoland
- Lid ledenraad van SURF
- Bestuurder Stichting Windesheim Sportaccommodaties
- Lid Raad van Toezicht Veluwe Portaal
- Lid bestuur HANS (Huis Algemeen Nut Studenten)
- Voorzitter Stichting Ten Clarenwater
- Lid bestuur van Kasko, Huis voor Muziektheater
- Vicevoorzitter Raad van Toezicht Ziekenhuis Gelderse Vallei
- Voorzitter Raad van Commissarissen IW4 Beheer

Mevrouw A. Koç

- Lid Rekenkamer Hengelo
- Lid PBO-Raad 1Twente (Lokale omroep)
- Voorzitter bestuur Stichting Gelijkspel
- Lid bestuur Stichting ondersteuning Mor Gabrielklooster

Mevrouw S. Meijer

- Zendermanager NPO Klassiek (voorheen NPO Radio 4)
- Adviseur bij het Fonds Podiumkunsten
- Lid van de commissie Nederlandse Muziekprijs
- Jurylid van de Matthijs Vermeulenprijs
- Voorzitter van het bestuur van Stichting Seasession

Fotografie

Marco Borggreve

René Knoop

Jorrit Lousberg

Wout Nooitgedagt

Isabelle Renate la Poutré

Nathan Reinds

Rick de Visser

phion

Orkest van
Gelderland
& Overijssel